

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КӘРӘКӘШЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ
(IV чакырылыш)

IV чакырылыш чираттагы утырыш
КАРАРЫ

№ 10

Кәрәкәшле ав.

22 апрель 2025 ел

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Кәрәкәшле авыл жирлегендә
муниципаль хезмәт турында
Нигезләмәне раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ санлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ санлы Федераль закон, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 25.12.2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ санлы Федераль закон, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, 2013 елның 25 июнендәге 50-ТРЗ санлы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Кәрәкәшле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы белән Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Кәрәкәшле авыл жирлеге Советы карар кабул итте::

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Кәрәкәшле авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында кушымта итеп бирелә торган Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Кәрәкәшле авыл жирлеге Советының «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Кәрәкәшле авыл жирлегендә муниципаль хезмәт турында Нигезләмәне раслау хакында» 2023 елның 1 мартындагы 3 санлы карарын (Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Кәрәкәшле авыл жирлеге Советының 2023 елның 7 августындагы 12 санлы, 2023 елның 6 сентябрендәге 16 санлы, 2023 елның 25 сентябрендәге 21 санлы, 2023 елның 20 октябрендәге 26 санлы, 2023 елның 28 ноябрендәге 32 санлы, 2023 елның 4 декабрендәге 40 санлы, 2024 елның 24 апрелендәге 7 санлы, 2024 елның 23 октябрендәге 20 санлы, 2024 елның 26 декабрендәге 32 санлы карарлары редакциясендә) үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>; ЭЛ массакуләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында 2013 елның 17 декабрендәге ФС77-60244 санлы таныклыкны Электрон, мәгълүмат технологияләре һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт (Роскомнадзор)

тарафыннан бирелгән һәм Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Рәсми Татарстан» дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының бердәм порталы Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы рәсми сайтында урнаштырырга. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә түбәндәге веб-адрес буенча: <http://jutaza.tatarstan.ru/>.

4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән үз көченә керә.
5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Татарстан Республикасы
Ютазы муниципаль районы
Кәрәкәшле авыл җирлеге
Башлыгы Урынбасары

З. Ә. Мәрданова

**Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Кәрәкәшле авыл
җирлегендә муниципаль хезмәт турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Муниципаль хезмәт.

Муниципаль хезмәт-гражданның хезмәт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфаларында даими нигездә гамәлгә ашырыла торган һөнәри эшчәнлегә.

Муниципаль хезмәткәр өчен яллаучы булып муниципаль берәмлек санала, аның исемненән яллаучы вәкаләтләрән яллаучы вәкиле (эш бирүче) башкара.

Яллаучының вәкиле (эш бирүчесе) муниципаль берәмлек башлыгы, җирле үзидарә органы җитәкчесе яисә яллаучының (эш бирүченең) вәкиле вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле башка зат булырга мөмкин.

1.2. Муниципаль хезмәтнең хокукий нигезләре.

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Кәрәкәшле авыл җирлегендә муниципаль хезмәтнең хокукий нигезләрен Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукий актлары, муниципаль берәмлекләр уставлары, гражданның җыеннарында кабул ителгәннәр, һәм башка муниципаль хокукий актлар.

Муниципаль хезмәткәрләргә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзенчәлекләре булган хезмәт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

1.3. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары.

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары булып:

- 1) кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекларенең өстенлегә;
- 2) Россия Федерациясенең дәүләт телен белүче гражданның муниципаль хезмәттән бертигез файдалана алуы һәм аны үтүнең, женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, иҗтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка шартларга бәйсез рәвештә, бертигез шартлары;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең профессиональлегә һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегә турында мәгълүматтан файдалану мөмкинлегә;
- 6) иҗтимагый берләшмәләр һәм гражданның белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә карата төп таләпләрнең бердәмлегә, шулай ук муниципаль хезмәтне узганда тарихи һәм башка җирле традицияләргә исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукий һәм социаль якланганлыгы;
- 9) муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфай бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен җаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиясезлегә.

1.4. Муниципаль хезмәт һәм дәүләт граждан хезмәтенең үзара бәйләнеше.

Муниципаль хезмәтнең һәм Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәтенең (алга таба - дәүләт граждан хезмәте) үзара бәйләнеше:

- 1) муниципаль хезмэт вазыйфаларын һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын биләү өчен төп квалификация таләпләренәң бердәмлеге;
- 2) муниципаль хезмәтне һәм дәүләт граждан хезмәтен узганда чикләүләренәң һәм йөкләмәләренәң бердәмлеге;
- 3) муниципаль һәм граждан хезмәте өчен кадрлар әзерләүгә һәм өстәмә һөнәри белем алуға карата таләпләренәң бердәмлеге;
- 4) дәүләт граждан хезмәте стажын исәпләгәндә муниципаль хезмәт стажын исәпкә алу һәм муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә дәүләт граждан хезмәте стажын исәпкә алу;
- 5) муниципаль хезмәткәрләренәң һәм дәүләт граждан хезмәткәрләренәң хезмәт өчен түләүнең төп шартларының һәм социаль гарантияләренәң чагыштырмалылыгына;
- 6) муниципаль хезмәт үткән гражданны һәм дәүләт граждан хезмәте үткән гражданны, шулай ук туендыручысын югалткан очракта аларның гаилә әгъзаларын дәүләт пенсия белән тәмин итүнең төп шартларына туры килүгә.

2. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ ВАЗЫЙФАЛАРЫ

2.1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары, муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры.

2.1.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы - муниципаль берәмлек уставы нигезендә төзелә торган жирле үзидарә органнарындагы вазыйфалар, жирле үзидарә органының яисә муниципаль вазыйфаны биләүче затның вәкаләтләрен үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән бурычлар даирәсе булган вазыйфалар.

2.1.2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

2.1.3. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Кәрәкәшле авыл жирлегендә муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры жирле үзидарә органнары, вазыйфалар төркемнәре һәм функциональ билгеләре буенча классификацияләнгән муниципаль хезмәт вазыйфалары исемлегеннән гыйбарәт.

2.1.4. Жирле үзидарә органнарының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда муниципаль хезмәт вазыйфаларының Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган исемнәре кулланыла.

2.1.5. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының икеләтә атамасы, әгәр:

1) жирле үзидарә органы житәкчесе урынбасары әлегә органның структур бүлекчәсе житәкчесе була;

2) жирле үзидарә органының структур бүлекчәсе житәкчесе урынбасары әлегә органның структур бүлекчәсендәге бүлекчә житәкчесе була.

2.1.6. Жирле үзидарәнең башка органы (башка структур бүлекчә) житәкчесе вазыйфасы исеме муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) башка муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

2.2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларының классификациясе, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының нисбәте.

2.2.1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленәләр::

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең баш вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

2.2.2. Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәтеннән күрсәтелгән вазыйфаларның Татарстан Республикасы муниципаль хезмәтенәң һәм дәүләт граждан хезмәтенәң тиешле вазыйфаларына куела торган квалификация таләпләренә бәйлә рәвештә туры килүе аңлашыла.

2.2.3. Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

2.3. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре.

2.3.1. Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмэт яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына, вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле белемнәргә һәм күнекмәләргә, шулай ук яллаучы (эш бирүче) вәкиленең тиешле карары булганда - белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләренә туры килү таләп ителә.

2.3.2. Муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен кирәкле һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре муниципаль хокукый актлар белән муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен типовой квалификация таләпләре нигезендә билгеләнә. Вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле белемнәргә һәм күнекмәләргә квалификация таләпләре муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмэт эшчәнлегә өлкәсенә һәм төренә карап аның вазыйфай Инструкциясе белән билгеләнә. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясендә шулай ук белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре дә каралырга мөмкин.

2.3.3. Муниципаль хезмэт стажын билгеләгәндә дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларындагы һәм аларга тигләштерелгән хәрби хезмэт вазыйфаларындагы һәм башка төр федераль дәүләт хезмәте вазыйфаларындагы эш стажы исәпкә алына.

2.3.4. Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясендә муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәкле белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга әлегә белгечлек, әлегә эзерлек юнәлеше буенча эш чорлары граждан (муниципаль хезмәткәр) күрсәтелгән белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча белем турында һәм (яисә) квалификация турында документ алганнан соң кертелә.

2.3.5. Әгәр муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясендә белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре каралмаган булса, белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгәндә күрсәтелгән стажга гражданның (муниципаль хезмәткәрнең) шул дәрәжәдәге һөнәри белем турында документ алганнан соң муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле белем һәм күнекмәләр алынган эш чорлары кертелә, ул муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә.

2.3.6. Контракт буенча билгеләнәп куела торган муниципаль районның жирле администрациясе башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләп белән кимендә биш ел идарә эшчәнлегә тәҗрибәсе булуы билгеләнә. Идарә эшчәнлегә дигәндә әлегә өлештә оешма, дәүләт органы, Муниципаль орган житәкчесе, житәкчесе урынбасары вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләре вазыйфаларында эшләү аңлашыла. Контракт буенча билгеләнәп куела торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставы белән билгеләнергә мөмкин.

2.4. Муниципаль хезмәткәрләрнең класс чиннары.

2.4.1. Класслы чиннар муниципаль хезмәткәрләргә бирелә һәм муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри эзерлек дәрәжәсенә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килүен күрсәтә.

2.4.2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Кәрәкәшле авыл жирлегендә муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасы кодексы нигезендә түбәндәге класслы чиннар бирелә:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфаларын биләүчеләргә-1, 2 яисә 3 класслы хакыйкый муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең баш вазыйфаларын биләүчеләргә-1, 2 яисә 3 класслы муниципаль киңәшче;

муниципаль хезмәтнең әйдәп баручы вазыйфаларын биләүчеләргә-муниципаль хезмәтнең 1, 2 яисә 3 класслы киңәшчесе;

муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфаларын биләүчеләргә-1, 2 яисә 3 класслы муниципаль хезмәт референты;

муниципаль хезмәтнең кече вазыйфаларын биләүчеләргә-муниципаль хезмәтнең 1, 2 яисә 3 класслы секретаре.

2.4.3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын югарыда күрсәтелгән төркемнәргә кертү Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.5. Муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар бирү һәм муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә һәм муниципаль хезмәттән азат ителгәндә аларны саклап калу тәртибе.

2.5.1. Класслы чиннар муниципаль хезмәткәрләргә, алдагы класслы чинда булуның билгеләнгән дәвамлылыгын исәпкә алып, муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә эзлекле рәвештә бирелә.

2.5.2. Класс чины беренче яки чираттагы булырга мөмкин.

2.5.3. Билгеле бер төркемдәге муниципаль хезмәт вазыйфасына беренче тапкыр билгеләп куела торган муниципаль хезмәткәрләргә 3 нче класслы класслы чин бирелә.

2.5.4. Федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чины, дипломатик рангы, хәрби яисә махсус исеме, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәтенең класслы чины, муниципаль хезмәтнең квалификация разряды булган граждан муниципаль хезмәткә кәргәндә, беренче класслы чины аңа муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә биләгән вазыйфа нигезендә бирелә.

2.5.5. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү максатларында муниципаль хезмәтнең квалификация разрядларының һәм класслы чиннарының билгеләнгән чагыштырмасы, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларының нисбәте, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннары һәм федераль дәүләт граждан хезмәтенең, Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәтенең класслы чиннары нисбәте кулланыла., шулай ук федераль дәүләт гражданлык хезмәтенең сыйныф чиннары, дипломатик Ранглар, хәрби һәм махсус исемнәр нисбәте.

2.5.6. Әгәр муниципаль хезмәтнең бирелә торган класслы чины муниципаль хезмәткәрнең федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чинынан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус исемнән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәтенең класслы чинынан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булса, муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәткәрнең федераль дәүләт граждан хезмәтенең класслы чинынан, дипломатик рангыннан, хәрби яисә махсус исемнән, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенең башка субъекты дәүләт граждан хезмәтенең класслы чинынан, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядыннан түбәнрәк булмаган, әмма ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы кәргән муниципаль хезмәт вазыйфалары төркеме чикләрендә 1 нче класслы класслы чиннан югары булмаган класслы чин бирелә.

2.5.7. Муниципаль хезмәткәргә чираттагы класслы чин бирелгәндә федераль дәүләт граждан хезмәтенең тиешле класслы чинында, дипломатик рангта, хәрби яисә махсус

званиедә, Татарстан Республикасы яисә Россия Федерациясенә башка субъекты дәүләт граждан хезмәтенә класслы чинында, муниципаль хезмәтнең квалификация разрядында булу вакыты исәпкә алына.

2.5.8. Беренче класслы чин муниципаль хезмәткәргә сынауны уңышлы тәмамлаганнан соң бирелә, әгәр сынау билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң өч айдан да иртәрәк түгел.

2.5.9. Муниципаль хезмәтнең 2 нче һәм 3 нче класслар секретаре һәм референты класс чиннарында булуның минималь сроклары-бер ел, муниципаль хезмәт киңәшчесе һәм 2 нче һәм 3 нче класслар муниципаль Киңәшчесе-ике ел, 2 нче һәм 3 нче класслар хакыйкый муниципаль киңәшчесе-бер ел тәшкил итә. Секретарьның, референтның, муниципаль хезмәт Киңәшчесенә, муниципаль киңәшченә һәм 1 класслы хакыйкый муниципаль киңәшченә класс чиннарында булу сроклары билгеләнми. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрнең класслы чиннарында күтәрелүе аларны тиешле төркемнең югарырак муниципаль хезмәт вазыйфаларына күчәргәндә мөмкин.

2.5.10. Бирелгән класс чинында булу срогы ул бирелгән көннән исәпләнә.

2.5.11. Муниципаль хезмәткәрләргә класслы чиннар муниципаль хезмәткәрнең турыдан-туры җитәкчесе тәкъдире буенча муниципаль берәмлек уставы яисә башка муниципаль хокукый акт белән вәкаләт бирелгән җирле үзидарә органы һәм (яисә) вазыйфаи заты тарафыннан бирелә.

2.5.12. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турында тәкъдимнәр кертү тәртибе һәм аңа кушып бирелә торган документлар исемлегенә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

2.5.13. Муниципаль хезмәткәргә класслы чин бирү турындагы карар барлык кирәкле документлар белән бергә класслы чин бирү турында күрсәтмә органга яисә җирле үзидарәнең класслы чиннар бирергә вәкаләтле вазыйфаи затына кертелгән көннән алып бер айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

2.5.14. Муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфаларына күчәргәндә, шулай ук муниципаль хезмәттән азат ителгәндә муниципаль хезмәткәргә бирелгән класслы чин саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләгәндә аңа бирелгән класслы чин билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирелгәнчә саклана.

2.5.15. Муниципаль хезмәткәргә класс чины бирү турында бәләшмәләр муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә һәм хезмәт кенәгәсенә (булган очракта) кертелә.

2.6. Муниципаль хезмәтнең класслы чинын саклап калу һәм аннан мәхрүм итү.

2.6.1. Муниципаль хезмәт биләгән вазыйфасыннан азат ителгәндә һәм муниципаль хезмәттән азат ителгәндә (шул исәптән пенсиягә чыккач та), шулай ук муниципаль хезмәткә яңадан кергәндә муниципаль хезмәткәрдә бирелгән класслы чин саклана.

2.6.2. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына билгеләгәндә аңа бирелгән класслы чин билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирелгәнчә саклана.

2.6.3. Бирелгән класслы чиннан мәхрүм итү федераль законнар нигезендә суд карары нигезендә мөмкин.

3. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ХОКУКИЙ ХӘЛЕ (СТАТУСЫ)

3.1. Муниципаль хезмәткәр.

3.1.1. Муниципаль хезмәткәр булып федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә жирле бюджет акчалары исәбеннән түләнгән торган акчалата түләү өчен муниципаль хезмәт вазыйфасы бурычларын үтәүче граждандан тора.

3.1.2. Жирле үзидарә органнары эшчәнлеген техник тәмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләмиләр һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормыйлар.

3.2. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары.

3.2.1. Муниципаль хезмәткәр:

1) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча аның хокукларын һәм бурычларын билгели торган документлар, вазыйфаи бурычларны үтәү сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмәттә алга китү шартлары белән танышу;

2) вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле оештыру-техник шартлар тәмин итү;

3) хезмәт законнары, Муниципаль хезмәт турындагы законнар һәм хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә хезмәт өчен түләү һәм башка түләүләр;

4) Эш (хезмәт) вакытының нормаль озынлыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү белән тәмин ителә торган ял;

5) билгеләнгән тәртиптә вазыйфаи бурычларны үтәү өчен, шулай ук жирле үзидарә органы эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертү өчен кирәкле мәгълүматны һәм материалларны алу;

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашу;

7) муниципаль хокукий акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән өстәмә һөнәри белем алу;

8) үзегезнең шәхси күрсәткечләрегезне яклау;

9) шәхси эшенә кертелгәнче үз эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлек турындагы бәяләмәләр һәм башка документлар белән танышу, шулай ук шәхси эшенә аның язма аңлатмаларын кушып бирү;

10) үз хокукларын, социаль-иқтисадый һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен һөнәр берлекләре төзү хокукын да кертәп, берләшмә;

11) хезмәт законнары нигезендә индивидуаль хезмәт бәхәсләрен карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, аларны бозулар судына шикаять бирүне дә кертәп;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәмин итү.

2. Муниципаль хезмәткәр, контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәрдән тыш, мәнфәгатьләр конфликтына китермәсә һәм "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законда башкасы каралмаган булса, яллаучы (эш бирүче) вәкиленә алдан язмача хәбәр итеп, бүтән түләүле эш башкарырга хокуклы.

3.3. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары.

3.3.1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, муниципаль берәмлек Уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәмин итәргә;

2) вазыйфай бурычларны вазыйфай инструкция нигезендә башкару;

3) вазыйфай бурычларны үтәгәндә расасына, милләтенә, теленә, дингә мөнәсәбәтенә һәм башка хәлләргә бәйсез рәвештә кешенең һәм гражданның хокукларын, ирегән һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

4) жирле үзидарә органында билгеләнгән эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, вазыйфай инструкцияне, хезмәт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфай бурычларны тиешенчә үтәү өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен хупларга;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфай бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне, шул исәптән гражданның хосусый тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм абруена кагылышлы белешмәләрне ачмаска;

7) дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исәптән аңа вазыйфай бурычларын үтәү өчен бирелгәннәрне дә сакларга;

8) үзе һәм гаилә әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрне билгеләнгән тәртиптә тапшырырга;

9) чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын (подданныйлыгын) туктату турында яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын (подданныйлыгын) туктаткан көннән алып биш эш көненнән дә соңга калмыйча язма рәвештә хәбәр итәргә - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы;

9.1) яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) чит дәүләт гражданлыгын (подданныйлыгын) алу йә яшәүгә рөхсәт алу яисә гражданның чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ алу турында муниципаль хезмәткәргә бу хакта билгеле булган көнне, әмма чит дәүләт гражданлыгын (подданныйлыгын) алу йә яшәүгә рөхсәт алу

яисә яшәүгә рөхсәт яисә башка документ алу көненән соң биш эш көненән дә соңга калмыйча язма рәвештә хәбәр итәргә, чит дәүләт территориясендә даими яшәүгә хокукын раслый торган гражданның;

10) "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне үтәргә, йөкләмәләрне үтәргә, тьюларны бозмаска;

11) вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленә язма рәвештә хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергә.

12) анкетадагы белешмәләргә аңа билгеле булган үзгәрешләр турында яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) язма рәвештә хәбәр итәргә, моңа яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары буенча үзгәртелгән белешмәләр керми (алга таба - анкетадагы белешмәләр).

3.3.2. Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән хокуксыз йөкләмәне үтәргә хокуклы түгел. Муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган тиешле житәкчедән йөкләмә алганда, муниципаль хезмәткәр, федераль законнарның һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларының, Татарстан Республикасы законнарының һәм башка норматив хокукый актларының, муниципаль хокукый актларның нигезләмәләрен күрсәтеп, йөкләмә биргән житәкчегә язма рәвештә әлеге йөкләмәнең хокуксызлыгын нигезләүне тапшырырга тиеш, аларны үтәгәндә бозылырга мөмкин бу йөкләмәне. Житәкче әлеге йөкләмәне язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Хокуксыз йөкләмәне үтәгән очракта муниципаль хезмәткәр һәм бу йөкләмәне биргән житәкче Россия Федерациясә законнары нигезендә җаваплы була.

3.4. Муниципаль хезмәт белән бәйлә чикләүләр.

3.4.1. Граждани муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттә була алмый, әгәр:

1) аны закон көченә кәргән суд карары белән хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләте чикләнгән дип тану;

2) аны законлы көченә кәргән суд хөкеме буенча муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәү мөмкинлеген бетерә торган җәзага хөкем итү;

3) граждани дөгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль Хезмәт муниципаль хезмәткәре биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәү мондый белешмәләрдән файдалануга бәйлә булса, дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка сер булып торган белешмәләргә рөхсәт рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту;

4) муниципаль хезмәткә керүгә яисә аны узуга тоткарлык тудыра торган һәм "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль закон нигезендә медицина оешмасы бәяләмәсе белән расланган авыру булу;

5) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынуга яисә шушы вазыйфай затка буйсынуга бәйлә булса, жирле администрацияне житәкләүче муниципаль берәмлек башлыгы белән яисә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынуга яисә контрольдә тотуга бәйлә булса, муниципаль хезмәткәр белән якын туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлары, апалары, шулай ук ир белән хатынның һәм хатынның апалары, ата-аналары, балалары) аларның берсе икенчесенә контрольдә астында;

6) чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы Россия Федерациясе гражданлыгын йә чит дәүләт гражданлыгын (гражданлыгын) туктату;

7) Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса, чит дәүләт гражданлыгы (гражданлыгы) йә яшәүгә рәхсәте яисә гражданның чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булу;

8) муниципаль хезмәткә кәргәндә һәм (яисә) аны узу чорында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган чикләүләрнең, тыюларның һәм таләпләрнең үтәлүен раслый торган ялган документлар һәм (яисә) белә торып ялган белешмәләр тапшыру йә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә комачаулый торган чикләүләрнең, тыюларның һәм таләпләрнең үтәлмәвен таныкый торган документлар һәм (яисә) белә торып ялган белешмәләр тапшыру;

9) "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законда, "коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кәргәндә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр бирү;

9.1) керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшырмау;

10) аны чакырылыш комиссиясе бәяләмәсе нигезендә (контракт буенча хәрби хезмәт узган гражданның тыш) законлы нигезләре булмаган килеш чакырылыш буенча хәрби хезмәт узмаган дип таныганда - күрсәтелгән бәяләмәгә Россия Федерациясенә тиешле субъектының чакырылыш комиссиясенә шикәят белдерү өчен билгеләнгән срок тәмамланган көннән алып 10 ел дәвамында, ә әгәр күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясенә тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе карары күрсәтелгән бәяләмәгә карата гражданин шикәят буенча судка шикәят бирелде, - күрсәтелгән Бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясе тиешле субъектының чакырылыш комиссиясе карарын гражданның күрсәтелгән бәяләмәгә шикәят буенча чыгарганда гражданның хокуклары бозылмаган дип танылган суд карары закон көченә кәргән көннән алып 10 ел дәвамында;

11) аның чит ил агенты статусын алуы.

3.4.2. Гражданин контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр Муниципаль берәмлек башлыгы белән якин туганлык яисә үзлек (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, абыйлар, апалар, шулай ук абыйлар, апалар, ата-аналар, ир белән хатынның һәм балаларның ире белән хатынының балалары) булган очракта контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын башкара алмый.

3.4.3. Гражданин муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә - 65 яшькә җиткәннән соң муниципаль хезмәткә алына алмый.

3.4.4. Жирле үзидарә органы җитәкчесе булып торучы муниципаль хезмәткәр, жирле үзидарә органы җитәкчесе урынбасары, мәнфәгатьләр конфликтын бетерү максатларында, алар тиешле вазыйфаны биләгән чорда әлегә жирле үзидарә органының сайланулы профсоюз органында муниципаль хезмәткәрләр мәнфәгатьләрен яклай алмый.

3.5. Муниципаль хезмәт белән бәйлә тыюлар.

3.5.1. Муниципаль хезмэт узуга бэйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә тыела:

1) муниципаль хезмэт вазыйфасын биләгән очракта:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына йә Россия Федерациясе субъекты дәүләт вазыйфасына сайланган яисә билгеләп куелган, шулай ук дәүләт хезмәте вазыйфасына билгеләп куелган очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайланганда яисә билгеләп куелганда;

в) һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында түләүле сайланулы вазыйфага сайлану;

2) коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенен съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) вәкил рәхсәте белән түләүсез нигездә катнашу муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән тәртиптә алынган яллаучыны;

в) «Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы» Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләренен башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

г) оештыручысы (акционеры, катнашучысы) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исемненнән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы өлешләргә) идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актлар нигезендә түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) эшкуарлык эшчәнлегә белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә;

4) ул муниципаль хезмэт вазыйфасын биләгән йә, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, аңа турыдан-туры буйсынган яисә контрольдә тотылган жирле үзидарә органында ышанычлы яисә өченче затлар эшләре буенча вәкил булырга;

5) вазыйфаи хәлгә яисә вазыйфаи бурычларны үтәүгә бэйле рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмэт күрсәтүләр, күнел ачулар, ял, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) алырга. Беркетмә чараларына, хезмэт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бэйле рәвештә муниципаль хезмәткәр тарафыннан алынган бүләкләр, Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль милек дип таныла һәм акт буенча муниципаль хезмәткәр тарафыннан муниципаль хезмэт

вазыйфасын билэгән жирле үзидарә органына тапшырыла. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яисә башка рәсми чарага бәйле рәвештә алган бүләген тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

6) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән командировкаларга чыгарга, моңа жирле үзидарә органының башка муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнары, шулай ук чит дәүләтләренң дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары, халыкара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән килешүе буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкалардан тыш;

7) вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чараларын, башка муниципаль мөлкәтне файдалану;

8) федераль законнар нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән белешмәләрне яисә вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган хезмәт мәгълүматын муниципаль хезмәткә бәйле булмаган максатларда таратырга яисә файдаланырга;

9) әгәр бу аның вазыйфаи бурычларына кермәсә, жирле үзидарә органы һәм аның житәкчесе эшчәнлегенә карата, шул исәптән массакүләм мәгълүмат чараларында да, гавами фикерләр, фикерләр һәм бәяләүләргә юл куярга;

10) муниципаль берәмлек башлыгының язма рәхсәтеннән башка чит дәүләтләренң, халыкара оешмаларның, шулай ук сәяси партияләренң, башка ижтимагый берләшмәләренң һәм дини берләшмәләренң бүләкләрен, мактаулы һәм махсус исемнәрен (фәнни исемнәрдән тыш) алырга, әгәр аның вазыйфаи бурычларына күрсәтелгән оешмалар һәм берләшмәләр белән үзара хезмәттәшлек керсә;

11) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация өчен вазыйфаи нигезләмә өстенлекләреннән файдалану;

12) үз вазыйфаи хәленнән сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатьләрендә файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр сыйфатында мөнәсәбәтне ачыктан-ачык белдерергә;

13) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр (һөнәр берлекләреннән, шулай ук ветераннар һәм ижтимагый үзешчәнлекнең башка органнарыннан тыш) структураларын төзәргә яисә күрсәтелгән структураларны төзүгә ярдәм итәргә;

14) хезмәт бәхәсен жайга салу максатларында вазыйфаи бурычларны үтәүне туктатырга;

15) әгәр Россия Федерациясенң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәткә карамаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренң башка органнары составына керергә;

16) әгәр Россия Федерациясенң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, яллаучы (эш бирүче) вәкиленң язма рәхсәтеннән башка, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән финанслана торган түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә.

3.5.2. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, укытучылык, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә хокуклы түгел. Шул ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбенә генә финанслана алмый. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, Попечительләр яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә хокуклы түгел.

3.5.3. Муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң граждан вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә үзенә билгеле булган конфиденциаль характердагы белешмәләрне яисә хезмәт мәгълүматын оешмалар йә физик затлар мәнфәгатьләрендә фаш итәргә яисә файдаланырга хокуклы түгел.

3.5.4. Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында, федераль законнарда каралган очракларда, хезмәт шартнамәсе шартларында оешмада вазыйфалар биләргә һәм (яисә) граждан-хокук шартнамәсе шартларында эш башкарырга хокуксыз, әгәр әлеге оешманың муниципаль (административ) идарәсенең аерым функцияләре вазыйфаи (хезмәт) функцияләренә кергән булса. муниципаль хезмәткәрнең бурычлары, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссиянең ризалыгынан башка, бу Комиссия Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә бирелә.

3.6. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы.

3.6.1. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчмәсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жылышында катнашудан тыш) (алга таба әлеге статьяда - коммерциягә карамаган оешма) әлеге статьяда билгеләнгән тәртиптә алынган яллаучы вәкиленең рөхсәте белән гамәлгә ашырыла.

3.6.2. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуы мәнфәгатьләр конфликтна яки мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килү мөмкинлегенә китермәскә тиеш.

3.6.3. Муниципаль хезмәткәрнең коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт турында гаризасы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән рәвештә муниципаль хезмәткәрне яллаучы вәкиле исеменә язма рәвештә төзелә.

3.6.4. Гариза жирле үзидарә органының (алга таба - кадрлар хезмәте) кадрлар хезмәтенә (кадрлар эшен гамәлгә ашыру өчен җаваплы вазыйфаи затка) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә планлаштырылган катнашу башланганчы тапшырыла.

3.6.5. Гариза кeргeн кoннe кaдрлaр хeзмeтe тaрaфыннaн гaризaлaрны тeркeү журнaлындa тeркeлe, ул муниципaль хeзмeт турындa Тaтaрстaн Рeспубликaсы кoдeкcындa билгeлeнгeн фoрмa буeнчa aлып бaрылa. Гaризaлaрны тeркeү журнaлы битлeрeнe кaдрлaр хeзмeтe яисe жирлe үзидaрe oргaны мөхeрe cугылгaн, тeгeлгeн һәм бeркeтeлгeн булыргa тиeш.

3.6.6. Гaризaны тeркeү турындa гaризaның тeркeлү дaтaсы, нoмeры, фaмилiaсe, инициaллaры һәм элeгe гaризaны тeркeгeн кaдрлaр хeзмeтe зaтының вaзыйфaсы күрсeтeлгeн тaмгaлы күчeрмeсe муниципaль хeзмeткeргe гaризaлaрны тeркeү журнaлындa имзaсы куeлып бирeлe.

3.6.7. Кaдрлaр хeзмeтe гaризaны aлдaн кaрый һәм aңa муниципaль хeзмeткeрнeң кoммерциaчeл булмaгaн oешмa бeлeн идaрe итүдe түлeүсeз нигeздe кaтнaшу мoмкинлeгe йe мoмкин булмaвы турындa дeлиллeнгeн бeялeмe эeрли (aлгa тaбa - дeлиллeнгeн бeялeмe). Дeлиллeнгeн бeялeмe эeрлeгeндe кaдрлaр хeзмeтe гaризa биргeн муниципaль хeзмeткeр ризaлыгы бeлeн aның бeлeн эңгeмe уздырыргa һәм aннaн язмaчa aңлaтмaлaр aлыргa мoмкин.

3.6.8. Дeлиллeнгeн Бeялeмeдe:

1) кoммерциaгe кaрaмaгaн oешмaгa кaрaтa кaдрлaр, oештыру-тeхник, финaнс, мaтди-тeхник яисe бaшкa мeсьeлeлeр буeнчa кaрaрлaр кaбул итү буeнчa муниципaль хeзмeткeрнeң вeкaлeтлeрeн, шул исeптeн элeгe кoммерциaгe кaрaмaгaн oешмa тaрaфыннaн эшчeнлeкнeң билгeлe бeр тeрeн һәм (яисe) aерым гaмeллeрнe гaмeлгe aшыругa рeхсeтлeр бирүгe бeйлe кaрaрлaрны aнaлизлaу;

2) муниципaль хeзмeткeрнeң кoммерциaгe кaрaмaгaн oешмa бeлeн идaрe итүдe түлeүсeз нигeздe кaтнaшкaн oчрaктa мeнфeгaтылeр кoнфликтy бaрлыккa килү мoмкинлeгeн aнaлизлaу.

3.6.9. Гaризa һәм дeлиллeнгeн бeялeмe гaризa тeркeлгeннeн coң жидe эш кoнe эчeндe яллaучы вeкилeнe жибeрeлe.

3.6.10. Гaризaны һәм дeлиллeнгeн Бeялeмeнe кaрaу нeтижeлeрe буeнчa яллaучы вeкилe түбeндeгe кaрaрлaрның бeрсeн чыгaрa:

1) муниципaль хeзмeткeргe кoммерциaгe кaрaмaгaн oешмa бeлeн идaрe итүдe түлeүсeз нигeздe кaтнaшугa рeхсeт бирeргe;

2) муниципaль хeзмeткeргe кoммерциaгe кaрaмaгaн oешмa бeлeн идaрe итүдe түлeүсeз нигeздe кaтнaшуны рeхсeт итмeскe;

3) кoммерциaгe кaрaмaгaн oешмa бeлeн идaрe итүдe түлeүсeз нигeздe кaтнaшкaн oчрaктa муниципaль хeзмeткeрнeң мeнфeгaтылeр кoнфликтy булу-булмaвы мeсьeлeсeндe жирлe үзидaрe oргaнындa тeзeлгeн хeзмeт (вaзыйфaи) тeртибeнe һәм мeнфeгaтылeр кoнфликтлaрын жaйгa салугa кaрaтa тaлeплeрнe үтeү кoмиссиясeнe гaризa һәм дeлиллeнгeн бeялeмe жибeрeргe.

3.6.11. 3.6.10 пунктының 2 пунктчaсында кaрaлгaн кaрaрны кaбул итү eчeн нигeз булып муниципaль хeзмeткeрнeң кoммерциaчeл булмaгaн oешмa бeлeн идaрe итүдe түлeүсeз нигeздe кaтнaшкaн oчрaктa мeнфeгaтылeр кoнфликтy бaрлыккa килү мoмкинлeгe булуы тoрa.

3.6.12. 3.6.10 пунктының 3 пунктчaсында кaрaлгaн oчрaктa, хeзмeт (вaзыйфaи) тeртибeнe тaлeплeрнe үтeү һәм мeнфeгaтылeр кoнфликтлaрын жaйгa салу кoмиссиясe гaризaны һәм дeлиллeнгeн Бeялeмeнe aлaрны яллaучы вeкилe күрсeтeлгeн кoмиссиягe жибeргeн кoннeн aлып жидe кoн эчeндe кaрый. Гaризaны һәм дeлиллeнгeн Бeялeмeнe кaрaу нeтижeлeрe буeнчa хeзмeт (вaзыйфaи) тeртибeнe тaлeплeрнe үтeү һәм мeнфeгaтылeр

конфликтларын жайга салу комиссиясе, коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашкан очракта, муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликты булу-булмавы турында йә булмавы турында Карар кабул итә.

3.6.13. Әлеге статьяның 3.6.12 пунктында каралган карар кабул ителгән көннән алып өч эш көне эчендә яллаучының вәкиле муниципаль хезмәткәргә коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашуга рөхсәт бирү йә рөхсәт итмәү турында Карар кабул итә.

3.6.14. Кадрлар хезмәте 3.6.10 каралган карарларның берсен яллаучы вәкиле кабул иткән көннән алып өч эш көне эчендә муниципаль хезмәткәргә гаризаларны теркәү журналында муниципаль хезмәткәрнең имзасын куеп, яллаучы вәкиле кабул иткән карар турында язма рәвештә хәбәр итә йә муниципаль хезмәткәргә тапшыру турында хәбәр итү һәм бу хакта почта элементәсе аша почта элементәсе аша гаризаларны теркәү журналында.

3.6.15. Гариза, дәлилләнгән бәяләмә һәм гаризаны карау белән бәйлә башка материаллар (алар булганда) муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә теркәп куела.

3.7. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу.

3.7.1. Әлеге Нигезләмә максатларында «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законның 10 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән «мәнфәгатьләр конфликты» төшенчәсе кулланыла.

3.7.2. Әлеге Нигезләмә максатларында «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешендә билгеләнгән «шәхси кызыксыну» төшенчәсе кулланыла.

3.7.3. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу мәнфәгатьләр конфликты ягы булган муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай яисә хезмәт хәлен үзгәртүдән, хәтта аны билгеләнгән тәртиптә вазыйфай (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерүдән һәм (яисә) мәнфәгатьләр конфликты барлыкка килүгә сәбәп булган файдадан баш тартудан гыйбарәт булырга мөмкин.

3.7.4. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче затның кыйммәтле кәгазьләргә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларындагы катнашу өлешләренә, пайларга) ия булуы мәнфәгатьләр конфликтына китергән яисә китерергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазьләргә (оешмаларның устав (жыелма) капиталларындагы катнашу өлешләрен, пайларны) Россия Федерациясе гражданы законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

3.7.5. Мәнфәгатьләр конфликты ягы булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чараларын күрмәве, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

3.7.6. Муниципаль хезмәткәрдә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксыну барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу буенча әлеге муниципаль хезмәткәрне, низагны жайга салу чорына муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасыннан читләштерүгә кадәр, аның өчен читләштерүнең барлык вакытына акчалата түләүне саклап калып, чаралар күрергә тиеш. муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы.

3.7.7. Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә

жайга салу чаралары барлыкка килүе турында билгеле булган яллаучы вәкиле булып торучы муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттән азат ителүенә китерә торган хокук бозу булып тора, моңа федераль законнар белән.

3.7.8. Муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибенәң гомуми принципларын үтәвен һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салуны тәмин итү өчен җирле үзидарә органында муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә хезмәт (вазыйфаи) тәртибенә һәм мәнфәгатьләр конфликтларын жайга салуга карата таләпләрне үтәү буенча комиссия (алга таба - Комиссия) төзелде.

3.7.9. Комиссия даими булмаган нигездә җирле үзидарә органының хокукый акты белән төзелә. Күрсәтелгән акт белән комиссиянең санлы һәм персонал составы, аның эш сроклары һәм тәртибе билгеләнә.

3.7.10. Комиссия составына яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм (яисә) ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр, шулай ук муниципаль хезмәткә бәйле мәсьәләләр буенча бәйсез эксперт-белгечләр сыйфатында шәхси белешмәләрне күрсәтмичә чакырыла торган фәнни, мәгариф һәм (яисә) башка оешмалар вәкилләре кертелә. Бәйсез экспертлар саны комиссия әгъзаларының гомуми саныннан кимендә дүрттән берен тәшкил итәргә тиеш.

3.7.11. Комиссия составы комиссия кабул иткән карарларга йогынты ясый алырлык мәнфәгатьләр конфликтлары килеп чыгу мөмкинлеген булдырмаслык итеп формалаштырыла.

3.8. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт тәртибенә таләпләр.

3.8.1. Муниципаль хезмәткәр бурычлы:

- 1) вазыйфаи бурычларны намус белән, югары һөнәри дәрәжәдә башкару;
- 2) Барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга карата тигез, гадел мөнәсәбәтне тәмин итәргә, нинди дә булса иҗтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, гражданнарга һәм оешмаларга өстенлек бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданнарга карата тискәре карашка юл куймаска;
- 3) вазыйфаи бурычларны намус белән үтәүгә комачаулый торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйле гамәлләр кылмаска;
- 4) сәяси партияләр, башка иҗтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар карарларының үз һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлегеннән мәхрүм итә торган нейтральлекне сакларга;
- 5) гражданнар белән эш иткәндә корректлык күрсәтергә;
- 6) Россия Федерациясе халыкларының эхлакый гореф-гадәтләренә һәм традицияләренә хөрмәт күрсәтергә;
- 7) төрле этник һәм социаль төркемнәрнең, шулай ук конфессияләрнең мәдәни һәм башка үзенчәлекләрен исәпкә алырга;
- 8) милләтара һәм конфессияара татулыкка ярдәм итәргә;
- 9) муниципаль органның абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләргә юл куймаска.

3.8.2. Житәкче булып торучы муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләрне сәяси партиялар, башка иҗтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашырга мәҗбүр итү очракларына юл куймаска тиеш.

3.9. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру.

3.9.1. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданнар, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үзләренә керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, вакытларда һәм форма буенча тапшырыла.

3.9.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр үзенә чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнары турында Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм формада белешмәләр тапшырырга тиеш.

3.9.3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законда һәм «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда, Россия Федерациясе Президентының норматив хокукий актларында, кодекста каралган тәртиптә гәмәлгә ашырыла. муниципаль хезмәт, Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенә) норматив хокукий актлары, муниципаль хокукий актлар турында.

3.9.4. Муниципаль хезмәткәр тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр, әгәр федераль законнар белән алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итә торган белешмәләргә кертелмәгән булса, конфиденциаль характердагы белешмәләр була.

3.9.5. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының түләү сәләтен билгеләү яисә билгеләү өчен, дини яисә башка иҗтимагый берләшмәләр, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына турыдан-туры яисә читләтелгән рәвештә иганәләр (взнослар) жыю өчен керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләрдән файдалану рөхсәт ителми.

3.9.6. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә ачуда яисә әлегә белешмәләргә Россия Федерациясе законнарында каралмаган максатларда кулланды гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы булалар.

3.9.7. Муниципаль хезмәткәрнең үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырмавы, әгәр мондый белешмәләргә тапшыру мәҗбүри булса йә белә торып тулы булмаган белешмәләр тапшыру муниципаль хезмәткәрне эштән азат итүгә

китерә торган хокук бозу булып тора. федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, муниципаль хезмәт. Муниципаль хезмәткәргә үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белә торып дәрәс булмаган белешмәләр бирү муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

3.9.8. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданнар тарафыннан бирелүче керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәслеген һәм тулылыгын, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан бирелүче керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәслеген һәм тулылыгын, дәрәслеген һәм тулылыгын тикшерү Россия Федерациясә норматив хокукий актлары нигезендә муниципаль хезмәткә кәргәндә гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләр, муниципаль хезмәткәрләрнең «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законда һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукий актларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгәтләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне, аларның бурычларын үтәвен үтәве Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенә) норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә гәмәлгә ашырыла.

3.9.9. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданнар, күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләргә, мондый гражданнарның иренә (иренә) һәм балигъ булмаган балаларына карата банк, салым яисә закон белән саклана торган башка сер булып торучы белешмәләр бирү турындагы гарызнамәләр, хокук саклау органнарына гарызнамәләр муниципаль органнар мәнфәгәтләрнең хезмәткәрләр Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисә) тарафыннан тәртиптә жибәрелә, Россия Федерациясенә норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

3.9.10. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче затларның чыгымнарын, шулай ук аларның ире (ире (хатыны) һәм балигъ булмаган балалары чыгымнарын тикшереп торучы Татарстан Республикасы дәүләт органы (дәүләт органы бүлекчәсә йә күрсәтелгән органның коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау әшә өчен жаваплы вазыйфаи заты) Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенә) норматив хокукий акты белән билгеләнә.

3.9.11. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүне дөгъвалаучы гражданнар һәм әлегә вазыйфаны биләүче зат үзләренең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне, шулай ук үзләренең ирләренең (ирләренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне Татарстан Республикасы Башлыгына (Рәисенә) тапшыралар. Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән.

3.9.12. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче зат тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр жирле үзидәрә органының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрәндәгә рәсми сайтында урнаштырыла һәм (яисә) муниципаль хокукий актларда билгеләнгән тәртиптә массакүләм мәгълүмат чараларына бастырып чыгару өчен бирелә.

3.9.13. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләрнең дәрәслеген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Законны белән билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисә) карары белән гәмәлгә ашырыла.

3.9.14. 3.9.13 пункты нигезендә башкарылган тикшерү нәтижәсендә контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче затның «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактлары ачыкланганда һәм башка затларның керемнәренә, "аерым категория затларга счетлар (кертемнәр)ачуны һәм аларның счетлары (кертемнәре) булуны тыю турында" 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы федераль закон белән, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында акчаларны һәм кыйммәтле эйберләрен сакларга, чит ил финанс инструментларына ия булырга һәм (яисә) алардан файдаланырга» Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисе) контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче затның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату яисә аңа карата башка дисциплинар түләтүне куллану турында гариза белән жирле үзидарәнен вәкаләтле органына мөрәжәгать итә. тиешле карар кабул итәргә яисә судка барырга.

3.10. «Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә мәгълүмат урнаштыру турында белешмәләр тапшыру.

3.10.1. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче дөгъвалаучы граждан, муниципаль хезмәткәр һәркемгә ачык мәгълүматны, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлеген бирә торган мәгълүматларны урнаштырган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре турында белешмәләренә яллаучы вәкиленә тапшыралар::

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче дөгъвалаучы граждан-муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы өч календарь ел өчен хезмәткә кергәндә;

2) муниципаль хезмәткәр-күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елына кадәр календарь ел өчен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларын үтәү кысаларында һәркемгә ачык мәгълүмат урнаштыру очракларыннан тыш, ел саен.

3.10.2. 3.10.1 пунктының 1 бүлегендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучы гражданның тарафыннан муниципаль хезмәткә кергәндә, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан хисап елыннан соң килә торган елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тапшырыла. Сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге битләре турында белешмәләр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән форма буенча тапшырыла.

3.10.3. Яллаучы вәкиле карары буенча ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучылар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан урнаштырылган һәркемгә ачык мәгълүматны эшкәртәләр, шулай ук «Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре турында белешмәләренә дөреслеген һәм тулылыгын тикшерәләр.

3.11. Анкета тапшыру, анкетадагы белешмәләренә үзгәрүе турында хәбәр итү һәм мондый белешмәләренә тикшерү.

3.11.1. Граждан муниципаль хезмәткә кергәндә анкета тапшыра.

3.11.2. Муниципаль хезмәткәр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) анкетадагы белешмәләргә мәгълүм булган үзгәрешләр турында язма рәвештә хәбәр итә.

3.11.3. Анкетаның рәвеше, шул исәптән аңа кертелә торган белешмәләр исемлеген, аларны актуальләштерү тәртибе һәм сроклары Россия Федерациясе Президенты тарафыннан билгеләнә.

3.11.4. Анкетадагы белешмәләр яллаучы (эш бирүче) вәкиле яисә ул вәкаләт биргән зат карары буенча тикшерелергә мөмкин. Анкетадагы белешмәләрне тикшерү гавами хакимият органнарына һәм тиешле мәгълүматка ия оешмаларга язма рәвештә, шул исәптән дәүләт мәгълүмат системалары аша, гарызнамәләр җибәрү юлы белән муниципаль органның кадрлар хезмәте тарафыннан гамәлгә ашырыла. Гавами хакимият органнары һәм тиешле мәгълүматка ия оешмалар әлегә сорауны алган көннән бер айдан да соңга калмыйча сорала торган мәгълүматны бирергә тиеш.

4. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘ КЕРҮ ТӘРТИБЕ, АНЫ УЗУ ҺӘМ ТУКТАУ

4.1. Муниципаль хезмәткә керү

4.1.1. Муниципаль хезмәткә 18 яшькә җиткән, Россия Федерациясе дәүләт телен белгән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган гражданнар «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән хәлләр "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль законның муниципаль хезмәт тарафыннан.

4.1.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны узганда женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, иҗтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйлә булмаган башка шартларга бәйлә рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яки өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

4.1.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенеч белән гариза;

2) әлегә Нигезләмәнең 3.11 пунктында каралган анкета;

3) паспорт;

4) хезмәт шартнамәсе (контракты) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш, законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән хезмәт кенәгәсе һәм (яисә) хезмәт эшчәнлегенә турында белешмәләр;

5) белем һәм квалификация турында документ;

6) хезмәт шартнамәсе (контракты) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш, индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу системасында теркәлүне раслый торган документ;

7) Физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары - запаста булган гражданнар һәм хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә комачаулый торган авыруның булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсе;

10) муниципаль хезмәткә кертгән елга кадәрге ел өчен керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр;

10.1) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге һәркемгә ачык мәгълүмат, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлеген бирә торган мәгълүматлар урнаштырылган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре турында белешмәләр;

11) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында каралган башка документлар.

4.1.4. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә кертгәндә тапшырылган белешмәләр (анкетадагы белешмәләрдән тыш) федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелергә мөмкин. Кайбер муниципаль берәмлекләрдә федераль законнар белән граждан тарафыннан муниципаль хезмәткә кертгәндә бирелә торган белешмәләргә тикшерүгә өстәмә таләпләр билгеләнергә мөмкин.

4.1.5. Әлеге Нигезләмәнең 4.1.4 пунктында каралган тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулый торган хәлләр ачыкланган очракта, күрсәтелгән гражданды муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

4.1.6. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган үзгәртеп коруларны исәпкә алып, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую нәтижәсендә гамәлгә ашырыла.

4.1.7. Күрсәтелгән вазыйфаны биләүгә конкурс нәтижәләре буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына керүче граждан контракт төзи. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләү тәртибе һәм әлеге вазыйфага контракт буенча билгеләнеп куела торган зат белән контракт төзү һәм аны өзү тәртибе «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнә. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнеп куела торган зат белән контрактның типовой формасы муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына 3 нче кушымта белән билгеләнгән.

4.1.8. Гражданның муниципаль хезмәткә керүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленең акты белән рәсмиләштерелә.

4.1.9. Муниципаль хезмәткә кертгәндә хезмәт шартнамәсенең яклары булып яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм муниципаль хезмәткәр тора.

4.1.10. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куелгач, муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклыгы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклыгын бирү тәртибе һәм формасы муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан раслана.

4.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә Конкурс.

4.2.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсен төзүгә конкурс алданрак килергә мөмкин, аның барышында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучыларның һөнәри дәрәжәсе, аларның муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килүе бәяләнә.

4.2.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы кабул итә торган муниципаль хокукий акт белән билгеләнә. Конкурсны уздыру тәртибендә аның шартларын, аны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләренә, шулай ук хезмәт шартнамәсе проектын конкурс уздыру көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча бастырып чыгаруны күздә тотарга кирәк. Муниципаль берәмлектә конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны һәм аны төзү тәртибе муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан билгеләнә.

4.2.3. Яллаучының вәкиле (эш бирүче) хезмәт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмәт вазыйфасына муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куя.

4.3. Муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү.

4.3.1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында үткәрелә. Муниципаль хезмәткәргә Аттестация өч елга бер мәртәбә үткәрелә.

4.3.2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр аттестацияләнәргә тиеш түгел:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларын бер елдан кимрәк биләүче вазыйфалар;
- 2) 60 яшькә житкәннәр;
- 3) йөкле хатын-кызлар;
- 4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә бала өч яшькә житкәнчә аны карау буенча ялда булучылар. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләрне аттестацияләү ялдан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк булмаска тиеш;
- 5) вакытлы хезмәт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче.

4.3.3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмәткәрнең биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасына туры килүе яисә туры килмәве турында Карар Чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында, шул исәптән аларны вазыйфаларында күтәрү турында, ә кирәк булган очракта аттестацияләнүче муниципаль хезмәткәрләрнең эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү йомгаклары ясалганнан соң ук хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

4.3.4. Аттестация нәтижәләре буенча яллаучы вәкиле (эш бирүче) Аерым муниципаль хезмәткәрләрне эшләрендә ирешкән уңышлары өчен яисә муниципаль хезмәткәрне вазыйфасыннан төшерү турында аттестация узган көннән алып бер айдан да артмаган вакытта аның ризалыгы белән бүләкләү турында Карар кабул итә. Аттестация нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләрне өстәмә һөнәри белем алу өчен җибәрү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

4.3.5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасыннан түбәнәйтү белән килешмәгән яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчерү мөмкин булмаган очракта, яллаучы вәкиле (эш бирүче) аттестация нәтижәләре белән расланган квалификациясә житәрлек булмаганга, биләгән вазыйфасына туры килмәү сәбәпле, аттестация узган көннән алып бер айдан да артмаган вакытта аны муниципаль хезмәттән азат итәргә мөмкин. Күрсәтелгән срок тәмамлангач, әлеге аттестация нәтижәләре буенча муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яисә аны вазыйфасыннан төшерү рәхсәт ителми.

4.3.6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижәләренә суд тәртибendә шикаять бирергә хокуклы.

4.3.7. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү турындагы нигезләмә муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 4 нче кушымтасы нигезendә муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү турындагы үрнәк нигезләмә нигезendә муниципаль хокукий акт белән раслана.

4.4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясе.

4.4.1. Муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлегә җирле үзидарә органы җитәкчесә яисә муниципаль хокукий акт белән вәкаләт бирелгән башка вазыйфаи зат тарафыннан раслана торган вазыйфаи инструкция нигезendә гамәлгә ашырыла.

4.4.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкциясенә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлешә буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларны үтәү өчен кирәкле белемнәргә һәм күнекмәләргә, шулай ук белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләре - яллаучы (эш бирүче) вәкиленең муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасын биләү өчен белгечлеккә, әзерлек юнәлешенә квалификация таләпләренә туры килү таләп ителүе турындагы карары булганда;

2) җирле үзидарә органы эшчәнлеген җайга сала торган акт нигезendә вазыйфаи бурычларны үтәмәгән (тиешенчә үтәмәгән) өчен муниципаль хезмәткәрнең хокуклары һәм җаваплылыгы, җирле үзидарә органы структур бүлекчәсенә бурычлары һәм функцияләре, анда муниципаль хезмәтнең били торган вазыйфасының функциональ үзенчәлекләре;

3) муниципаль хезмәткәр идарә итү һәм башка карарларны мөстәкыйль кабул итәргә хокуклы яисә бурычлы булган мәсьәләләр исемлегә;

4) муниципаль хезмәткәр норматив хокукий актлар проектларын һәм (яисә) идарә итү һәм башка карарлар проектларын әзерләгәндә катнашырга хокуклы яисә тиеш булган мәсьәләләр исемлегә;

5) муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча карарлар проектларын әзерләү, карау сроклары һәм процедуралары, килештерү һәм кабул итү тәртибе;

6) муниципаль хезмәткәрнең шул ук җирле үзидарә органының муниципаль хезмәткәрләре, җирле үзидарәнең башка органнарының муниципаль хезмәткәрләре, гражданныр һәм оешмалар белән вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә хезмәттәгә үзара эшчәнлегә процедуралары.

4.4.3. Вазыйфаи инструкция нигезләмәләре муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә, аттестацияләгәндә, муниципаль хезмәткәрнең һөнәри хезмәт эшчәнлеген планлаштырганда исәпкә алына.

4.4.4. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи инструкцияне үтәү нәтижәләре муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә яисә муниципаль хезмәткәрне кадрлар резервына керткәндә, аттестация үткәргәндә аның һөнәри хезмәт эшчәнлеген бәяләгәндә йә муниципаль хезмәткәрне бүләкләгәндә исәпкә алына.

4.5. Муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр.

4.5.1. Хезмәт шартнамәсен өзү өчен Россия Федерациясә Хезмәт кодексында каралган нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсә шулай ук яллаучы (эш бирүче) вәкиле инициативасы белән өзелергә мөмкин:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә ирешү;
- 2) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13, 14, 14.1 һәм 15 статьяларында билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрне һәм тыюларны үтәмәү;
- 3) дисквалификация рәвешендәге административ жәза куллану;
- 4) муниципаль хезмәткәр чит ил агенты статусын алса.

4.5.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә җиткән муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәттә булу вакытын озайту рөхсәт ителә. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәттә булу срогын бер мәртәбә озайту кимендә бер елга рөхсәт ителә.

5. ЭШ (ХЕЗМӘТ) ВАКЫТЫ ҺӘМ ЯЛ ВАКЫТЫ

5.1. Эш (хезмәт) вакыты.

5.1.1. Муниципаль хезмәткәрләрнең эш (хезмәт) вакыты хезмәт законнары нигезендә җайга салына.

5.2. Муниципаль хезмәткәрнең ялы.

5.2.1. Муниципаль хезмәткәргә, муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата түләүне саклап калып, еллык ял бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

5.2.2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле яллары төп түләүле ял һәм өстәмә түләүле яллардан тора.

5.2.3. Еллык төп түләүле ял муниципаль хезмәткәргә 30 календарь көн дәвамлылыгында бирелә.

5.2.4. Ел саен түләүле өстәмә яллар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган очракларда бирелә. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле ялның дәвамлылыгы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән исәпләп чыгарыла. Еллык төп түләүле ялның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле ялның гомуми озынлыгы 40 календарь көннән артмаска тиеш. Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен ел саен өч календарь көн дәвамлылыгында өстәмә

түләүле ял бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык өстәмә түләүле ял, шулай ук Федераль законда каралган башка очракларда бирелә торган еллык өстәмә түләүле яллар еллык төп түләүле ялның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле ялның гомуми дәвамлылыгының әлеге өлешендә каралганнан тыш бирелә.

5.2.5. Муниципаль хезмәткәр гаризасы буенча еллык түләүле ял өлешләп бирелергә мөмкин, шул ук вакытта ялның бер өлеше 14 календарь көннән дә ким булмаса тиеш. Яллаучы вәкиле (эш бирүче) белән килештереп, муниципаль хезмәткәргә башка дәвамлылыктагы ял өлеше бирелергә мөмкин.

5.2.6. Муниципаль хезмәткәргә аның язма гаризасы буенча яллаучы (эш бирүче) вәкиле карары белән акчалата түләүне сакламыйча бер елдан да артмаган ял бирелергә мөмкин.

5.2.7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата түләүне саклап калмыйча ял бирелә.

6. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ХЕЗМӘТЕ ӨЧЕН ТҮЛӘҮ, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРГӘ БИРЕЛӘ ТОРГАН ГАРАНТИЯЛӘР, МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТ СТАЖЫ

6.1. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәте өчен түләү.

6.1.1. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәтенә түләү акчалата түләү рәвешендә башкарыла, ул муниципаль хезмәткәрнең ул биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы нигезендә вазыйфаи окладынан (алга таба - вазыйфаи оклад), шулай ук муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләр) гыйбарәт.

6.1.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә::

- 1) тиешле еллар эшлэгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә;
- 2) муниципаль хезмәтнең махсус шартлары өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләү;
- 3) муниципаль органның бурычларын һәм функцияләрен тәмин итүне, вазыйфаи инструкцияне үтәүне исәпкә алып, түләү тәртибе яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан билгеләнә торган аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр;
- 4) айлык акчалата бүләкләү;
- 5) сыйныф чины өчен айлык өстәмә;
- 6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер мәртәбә түләү;
- 7) матди ярдәм.

6.1.3. Муниципаль хокукый актларда, Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән таләпләрне үтәп, түбәндәге өстәмә түләүләр дә каралырга мөмкин::

- 1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшлэгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә айлык компенсация түләү;

2) төп хезмэт бурычларына хокукий актларга һәм хокукий актлар проектларына хокукий экспертиза уздыру, хокукий актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү һәм аларны югары юридик белеме булган юрист яисә башкаручы сыйфатында визировкалау керткән муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләү (юридик эш өчен өстәмә түләү);

3) муниципаль хезмәткәрләргә фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәжәсә, фән докторы гыйльми дәрәжәсә өчен вазыйфай окладына ай саен өстәмә түләү;

4) муниципаль хезмәткәрләргә Татарстан Республикасының мактаулы исеме өчен вазыйфай окладына ай саен өстәмә түләү.

6.1.4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт сәре булып торган белешмәләр белән эшлэгән өчен законнар нигезендә вазыйфай окладына ай саен өстәмә билгеләнә.

6.1.5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт хакы күләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгелиләр. Вазыйфай оклад күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясә законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан чыгарыла торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

6.2. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр.

6.2.1. Муниципаль хезмәткәргә гарантияләнә:

1) вазыйфай инструкция нигезендә аның вазыйфай бурычларын үтәвен тәмин итә торган эш шартлары;

2) акчалата түләүне вакытында һәм тулы күләмдә алу хокукы;

3) Эш (хезмәт) вакытының нормаль озынлыгын билгеләү, ял көннәре һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәре, шулай ук еллык түләүле отпуск бирү белән тәмин ителә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң да, медицина хезмәте күрсәтү;

5) тиешле еллар эшлэгән өчен һәм инвалидлыкка бәйлә рәвештә пенсия белән тәмин итү, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларын аның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә вафат булган очракта пенсия белән тәмин итү;

6) муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә аның сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян килгән очракта мәжбүри дәүләт иминияте;

7) муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт узучорында яисә ул туктатылганнан соң авыру яисә хезмәткә сәләтен югалту очрагына, әмма аның вазыйфай бурычларын үтәвенә бәйлә рәвештә килеп чыккан мәжбүри дәүләт социаль иминияте;

8) федераль законнарда билгеләнгән очракларда, тәртиптә һәм шартларда муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә көч кулланудан, янаулардан һәм башка хокуксыз гамәлләрдән яклау.

6.2.2. Жирле үзидарә органы бетерелүгә йә жирле үзидарә органы хезмәткәрләре штаты кыскартылуга бәйлә рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсә өзәлгәндә муниципаль хезмәткәргә, оешма ябылуга йә оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылуга

бәйле рәвештә Хезмәткәрләр эштән азат ителгән очракта, хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

6.2.3. Муниципаль берәмлек уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр биреләргә мөмкин. 6.3. Пенсионное обеспечение муниципального служащего и членов его семьи.

6.3.1. Жирле үзидарә органнарында, Татарстан Республикасында муниципаль органнарда муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләгән муниципаль хезмәткәрләр (алга таба - жирле үзидарә органнары) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә тиешле еллар эшләгән өчен пенсиягә (алга таба-тиешле еллар эшләгән өчен пенсия) :

1) муниципаль хезмәт стажы булу, аның дәвамлылыгы тиешле елда тиешле елларны эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 5 нче кушымтасы нигезендә билгеләнә;

2) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 статьясындагы 2.1 өлеше нигезендә 1 өлешенң 1 һәм 2 пунктларында, 29 статьясындагы 2 өлешенң 3 пунктның "е" пунктчасында күрсәтелгән вазыйфаларда, шулай ук башка вазыйфаларда кимендә 10 ел Эш (хезмәт) стажы булу;

3) Татарстан Республикасында муниципаль хезмәтнең соңгы биләгән вазыйфасыннан азат ителү һәм Татарстан Республикасында муниципаль хезмәттән каралган нигезләр буенча азат ителү:

а) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 19 статьясындагы 1 өлешенң 1 һәм 3 пунктлары (муниципаль хезмәткәр закон көченә кәргән суд карары белән хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләте чикләнгән дип танылган очракта) ;

б) Россия Федерациясә Хезмәт кодексының 1 - 3, 5 пунктлары (дәүләт хезмәтенә күчерелгән яисә сайланулы эшкә (вазыйфага) күчкән очракта), 77 статьясындагы беренче өлешенң 7 - 9 пунктлары, 81 статьясындагы беренче өлешенң 1 - 3 пунктлары, 83 статьясындагы беренче өлешенң 2, 5 һәм 7 пунктлары белән.

6.3.2. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 19 статьясындагы 1 өлешенң 1 пунктында, 1, 2 пунктларында каралган нигезләр буенча Татарстан Республикасында муниципаль хезмәттән азат ителгәндә муниципаль хезмәткәрләр (вәкаләтләрән үтәүне турыдан-туры тәмин итү өчен муниципаль вазыйфа булдырылган муниципаль вазыйфаны биләгән затның билгеләнгән вәкаләтләре срогы тәмамлануга бәйле рәвештә хезмәт шартнамәсә срогы тәмамлану очракларыннан тыш) муниципаль хезмәткәрләргә), 77 статьяның беренче өлешендәге 3 һәм 7, Россия Федерациясә Хезмәт кодексының 81 статьясындагы беренче өлешенң 3 пунктында, Әгәр Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфаларыннан азат ителгән вакытка алар «иминият пенсияләре турында» Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлеше нигезендә картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшькә җиткән булсалар йә аларга картлык буенча иминият пенсиясә вакытыннан алда яисә инвалидлык буенча иминият пенсиясә билгеләнгән булса, моңа моңа әлегә статьяның 2 өлешендә билгеләнгән очракларны.

6.3.3. Муниципаль хезмәткәрләр Татарстан Республикасында муниципаль хезмәттән «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 19 статьясындагы 1 өлешенң 3 пунктында (муниципаль хезмәткәр хокукый сәләтсез яисә законлы көченә кәргән суд карары белән хокукый сәләте чикләнгән дип танылган очракта), 2 пунктта (затның билгеләнгән вәкаләтләре срогы тәмамлануга бәйле рәвештә хезмәт шартнамәсә срогы тәмамланган очракта, вәкаләтләрән турыдан-туры тәмин итү өчен

вазыйфа булдырылган муниципаль вазыйфаны билэгән, муниципаль хезмәткәр билэгән), 5 (дәүләт хезмәтенә күчерелгән яисә сайланулы эшкә (вазыйфага) күчкән очракта), 77 статьясындагы беренче өлешенә 8 һәм 9 пунктлары, Россия Федерациясә Хезмәт кодексының 81 статьясындагы беренче өлешенә 1 һәм 2 пунктлары, 83 статьясындагы беренче өлешенә 2, 5 һәм 7 пунктлары белән, эштән азат ителгән вакытка картлык (инвалидлык) буенча иминият пенсиясенә хокук алуына карамастан, тиешле еллар эшлэгән өчен пенсиягә хокуклы.

6.3.4. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 19 статьясындагы 1 өлешенә 1 пунктында, 1, 2 пунктларында каралган нигезләр буенча Татарстан Республикасында муниципаль хезмәтгән азат ителгәндә муниципаль хезмәткәрләр (вәкаләтләрен үтәүне турыдан-туры тәмин итү өчен муниципаль вазыйфа булдырылган муниципаль вазыйфаны билэгән затның билгеләнгән вәкаләтләре срогы тәмамлануга бәйле рәвештә хезмәт шартнамәсе срогы тәмамлану очракларыннан тыш) муниципаль хезмәткәрләргә), 77 статьяның беренче өлешендә 3 һәм 7, Россия Федерациясә Хезмәт кодексының 81 статьясындагы беренче өлешенә 3 пунктындагы «иминият пенсияләре турында» Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлешә нигезендә картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшыкә житкәнчә йә картлык буенча иминият пенсиясен вакытыннан алда яисә инвалидлык буенча иминият пенсиясен билгеләгәнчә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсиягә хокуклы, бу очракта аның Эш (хезмәт) стажы кимендә 15 ел булган 29 статьяның 2 өлешендә 1 өлешенә 1 һәм 2 пунктларында, 3 пунктының "е" пунктчасында күрсәтелгән вазыйфаларда, шулай ук муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 статьясындагы 2.1 өлешә нигезендә башка вазыйфаларда.

6.3.5. 28 статьяның 1 өлешендә 2 пунктында, 2 өлешендә күрсәтелгән Эш (хезмәт) стажына шулай ук Татарстан Республикасында 1 өлешенә 4 һәм 11 пунктларында, 1, 2 пунктларында, "а" пунктчаларында күрсәтелгән вазыйфаларда Эш (хезмәт) чорлары кертелә. - муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 статьясындагы 2 өлешенә 3 пунктындагы "д", "ж" һәм "з", бу чорлар муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 статьясындагы 2 өлешенә 3 пунктындагы "е" пунктчасында 1 өлешенә 1 һәм 2 пунктларында күрсәтелгән вазыйфаларда эшләүгә (хезмәткә) турыдан-туры алдан һәм (яисә) турыдан-туры ияргән очракта, гомуми дәвамлылыгы биш елдан артмаган. Бу чакта муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 статьясындагы 2 өлешенә 3 пунктындагы "а" - "д", "ж" һәм "з" пунктчаларында күрсәтелгән, 29 статьясындагы 2 өлешенә 1 һәм 2 пунктларында, 29 статьясындагы 2 өлешенә 3 пунктындагы "е" пунктчасында Эш (хезмәт) алдыннан яисә аннан соң эзлекле рәвештә биләнә торган вазыйфалардагы эшнә (хезмәтнә) барлык чорлары исәпкә алына. муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы.

6.3.6. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия «иминият пенсияләре турында» Федераль законның 8 статьясындагы 1 өлешә нигезендә картлык буенча иминият пенсиясенә хокук бирә торган яшыкә житкәч яки картлык буенча иминият пенсиясен вакытыннан алда яисә инвалидлык буенча иминият пенсиясен билгеләгәндә билгеләнә. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия гомерлеккә билгеләнә һәм ай саен түләнә.

6.3.7. Муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен Пенсия, муниципаль хезмәт стажы булганда, аның дәвамлылыгы тиешле елда тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 5 нче кушымтасы нигезендә билгеләнә, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында бер теркәү номеры булган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча муниципаль хезмәткәрнәң айлык акчалата түләвенә 35 проценты күләмендә билгеләнә. жыелма кимендә биш ел тәшкил итә. Шулай ук вакытта тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия күләмен исәпләү өчен муниципаль хезмәтнәң әлегә вазыйфасы буенча тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләнгән датага әлегә кодекс нигезендә билгеләнгән айлык акчалата түләү күләме кулланыла.

Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәтнең берничә вазыйфасы буенча кимендә биш ел стажы булганда, тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча аның сайлавы буенча билгеләнә.

Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү өчен кирәкле муниципаль хезмәт стажыннан тыш, муниципаль хезмәт стажының һәр тулы елында тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия күләме 6.3.7 пунктының беренче абзацы нигезендә билгеләнә торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча айлык акчалата түләүнең 3 процентына арта. Шул ук вакытта тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия күләме тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләнгән датага кимендә биш ел эшләү вакыты булган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча муниципаль хезмәткәрнең айлык акчалата түләвенә 80 процентыннан артмаска тиеш.

Муниципаль хезмәтнең бер вазыйфасында кимендә биш ел муниципаль хезмәт стажы булмаган очракта, тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия «иминият пенсияләре турында» Федераль законның 16 статьясындагы 1 өлеше нигезендә билгеләнгән картлык буенча иминият пенсиясенә беркетелгән түләүгә тигез күләмдә билгеләнә.

6.3.8. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия күләме 6.3.7 пункты нигезендә билгеләнгән очракта, «иминият пенсияләре турында» Федераль законның 16 статьясындагы 1 өлеше нигезендә билгеләнгән картлык буенча иминият пенсиясенә беркетелгән түләүдән артмый, тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия картлык буенча иминият пенсиясенә күрсәтелгән беркетелгән түләүгә тигез күләмдә түләнә.

6.3.9. Муниципаль хезмәткәрнең тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия күләмен билгеләү муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән муниципаль хезмәт вазыйфалары һәм Татарстан Республикасы дөүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәте нигезендә гамәлгә ашырыла. Муниципаль хезмәткәрнең тиешле елларын эшлэгән өчен пенсиясенәң максималь күләме Татарстан Республикасы дөүләт граждан хезмәтенәң тиешле вазыйфасы буенча Татарстан Республикасы дөүләт граждан хезмәткәренәң тиешле елларын эшлэгән өчен пенсиясенәң максималь күләмәннән артмаска тиеш.

6.3.10. Татарстан Республикасы дөүләт граждан хезмәте вазыйфасы буенча тиешле еллар эшлэгән өчен пенсиянең максималь күләмен исәпләгәндә Татарстан Республикасы дөүләт граждан хезмәтенәң тиешле вазыйфасы буенча вазыйфаи окладның максималь күләме кулланыла (әгәр вазыйфаи оклад максималь һәм минималь әһәмияткә ия булса), ә сыйныф чины өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Норматив хокукый актында билгеләнгән күрсәткечтә исәпкә алына, Татарстан Республикасында муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтенә түләү чыгымнарын формалаштыру нормативларын билгеләүче.

6.3.11. Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә юкка чыгарылган һәм (яисә) теркәлү номеры булмаган муниципаль хезмәт вазыйфаларының һәм Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында күрсәтелгән вазыйфаларның нисбәте Татарстан Республикасы дөүләт граждан хезмәте вазыйфалары нисбәтен билгеләү өчен билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

6.3.12. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия исәпләнә һәм билгеләнә торган айлык акчалата түләү составына вазыйфаи оклад һәм сыйныф чины өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә кертелә.

6.3.13. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия гражданның гаризасы буенча билгеләнә, ул шул исәптән тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия алу хокукына ия электрон документ рәвешендә бирелгән.

6.3.14. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү турындагы гаризага:

1) паспортының яисә гражданлыкның шәхесен, яшен, кайсы булуын таныклаучы башка документның күчermәсе;

2) хезмәт эшчәнлегенә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр һәм (яисә) хезмәт кенәгәсә күчermәсе, шулай ук кирәк булганда муниципаль хезмәт стажын раслаучы һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексының 30 статьясында күрсәтелгән башка документларның күчermәләре;

6.3.15. 6.3.14 пунктында күрсәтелгән документларның күчermәләре белән бергә аларның төп нөсхәләре дә тапшырыла, алар документларны кабул иткәндә күчermәләр белән чагыштырыла һәм мөрәжәгать итүчегә кире кайтарыла.

6.3.16. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләнгән затның яшәү урыны буенча түләнә. Пенсионер яшәү урынын алыштырганда тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия, аны илтеп житкерүне оештыруны да кертәп, аның яңа яшәү урыны яки булу урыны буенча пенсия эше һәм теркәү исәбендә торучы органнар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә бирелгән теркәлү турындагы документлар нигезендә түләнә.

6.3.17. Татарстан Республикасы территориясеннән читкә даими яшәү урынына чыгып китүче (киткән) затларга тиешле еллар эшлэгән өчен пенсияләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсияләр түләү өчен билгеләнгән тәртиптә түләнә.

6.3.18. Тиешле еллар эшлэгән өчен Пенсия гариза биргән көннән, шул исәптән электрон документ рәвешендә, ләкин муниципаль хезмәт яисә муниципаль вазыйфа, Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфасы яисә Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфасыннан, яисә Россия Федерациясә субъектлары дәүләт вазыйфасыннан яисә дәүләт граждан хезмәте вазыйфасыннан, яисә Россия Федерациясә дәүләт вазыйфасыннан яисә федераль дәүләт хезмәте вазыйфасыннан азат ителгән көннең иртәгесеннән иртәрәк түгел, һәм гариза бирелгән көннән билгеләнә һәм түләнә, , муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 статьясындагы 3 өлешендә каралган.

6.3.19. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләнгән зат муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 статьясындагы 14 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаны биләгән очракта, тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия түләү күрсәтелгән вазыйфаларның берсен биләгән көннән туктатып тора. Әлегә затлар күрсәтелгән вазыйфалардан азат ителгәннән соң аларга тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия түләү элеккегә шартларда яңадан торгызыла йә аларның гаризасы буенча, шул исәптән электрон документ рәвешендә бирелгән гариза буенча, Пенсия әлегә кодекс нигезендә Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында муниципаль хезмәтнең соңгы вазыйфасы буенча яңадан билгеләнә.

6.3.20 тиешле еллар эшлэгән өчен пенсияне индексацияләү (өстәмә арттыру) тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия күләмен муниципаль хезмәтнең тиешле вазыйфасы буенча тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия күләмен арттыру юлы белән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи окладларын үзәкләштерелгән тәртиптә күтәргәндә башкарыла.

Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия күләмен яңадан исәпләү (корректировкалау) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 28 статьясындагы 4 һәм 7 өлешләре нигезендә пенсионерның электрон документ рәвешендә бирелгән гаризасы буенча муниципаль хезмәт стажы дәвамлылыгы билгеләнгән тәртиптә үзгәргәндә башкарыла. Бу

очракта пенсия күләме пенсионерның гаризасы кабул ителгән айдан соң килүче айның беренче числосыннан яңадан исәпләнә башлый. Гариза аларга мондый яңадан исәпләү өчен кирәкле барлык документларны бер үк вакытта тапшыру шарты белән кабул ителә.

6.3.21. Әгәр федераль законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә бер үк вакытта тиешле еллар эшлэгән өчен пенсиягә һәм дәүләт граждан хезмәткәренә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсиягә, башка сәбәпләр буенча тиешле еллар эшлэгән өчен пенсиягә, ай саен гомерлеккә тотуга, Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын яисә Татарстан Республикасында муниципаль вазыйфаларны билэгән затларның пенсиясенә ай саен өстәмә түлүгә хокуклы муниципаль хезмәткәргә, өстәмә (гомерлек) айлык матди тәмин итү, федераль законнар, Татарстан Республикасы, Россия Федерациясенә башка субъектлары законнары нигезендә федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты, Россия Федерациясенә башка субъектлары бюджетлары, жирле бюджетлар акчалары исәбеннән билгеләнә һәм финанслана торган инвалидлык буенча пенсия (инвалидлык буенча иминият пенсиясеннән тыш), картлык (инвалидлык) буенча иминият пенсиясенә башка айлык өстәмә түлү, жирле үзидарә органнары актлары белән, тиешле еллар эшлэгән өчен муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә пенсия яисә ул сайлаган башка түләү түләнә.

6.3.22. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсияләргә билгеләү, яңадан исәпләү һәм түләү, аларны илтеп житкерүне оештыруны да кертеп, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсияләргә билгеләүне һәм түләүне гамәлгә ашыручы орган тарафыннан башкарыла.

6.3.23. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия түләү, аны илтеп житкерү, пенсиядән тотып калу, Әгәр Татарстан Республикасы кодексында башкасы каралмаган булса, түләү, илтеп житкерү һәм иминият пенсиясеннән тотып калу өчен каралган тәртиптә башкарыла.

6.3.24. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү муниципаль хезмәт вазыйфасын билэгән затның Россия Федерациясә бюджет системасы бюджетларына салымнар, җыемнар һәм башка мәжбүри түлүүләр буенча бурычы булмаган очракта башкарыла.

Күрсәтелгән бурычны тиешле елларын эшлэгән өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәжәгать иткән көннән алып 90 көн эчендә жайга салынганда тиешле елларны эшлэгән өчен пенсия билгеләү шушы бурычны билгеләүне сорап мөрәжәгать иткән көннән алып гамәлгә ашырыла.

6.3.25. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәжәгать итү, пенсия күләмен билгеләү һәм яңадан исәпләү, пенсия түләү, Пенсия документациясен алып бару, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында каралган үзенчәлекләргә исәпкә алып, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләренә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү һәм түләү өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

6.3.26. Муниципаль хезмәткәр вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә, шул исәптән муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң килеп чыккан очракта, вафат булган кешенә гаилә әгъзалары туендыручысын югалту уңаеннан федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә пенсия алырга хокуклы.

6.4. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсияләргә билгеләүне һәм түләүне мәгълүмати тәмин итү.

6.4.1. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсияләргә билгеләү һәм түләү турында мәгълүмат «социаль өлкәдә бердәм үзекләштерелгән цифрлы платформа»дәүләт мәгълүмат системасында урнаштырыла.

Күрсәтелгән мәгълүматны «Социаль өлкәдә бердәм үзәкләштерелгән цифрлы платформа» дәүләт мәгълүмат системасында урнаштыру (алу) «дәүләт социаль ярдәме турында» 1999 елның 17 июлендәге 178-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.5. Муниципаль хезмәт стажы.

6.5.1. Тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына (гомуми дәвамлылыгына) :

1) муниципаль хезмәт вазыйфаларында (муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфаларында). Шул ук вакытта 2006 елның 1 гыйнварыннан муниципаль хезмәт стажына Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында, ә ул расланганчы Татарстан Республикасында муниципаль хезмәтнең муниципаль вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда Татарстан Республикасында жирле үзидарә органнарында эшләү чорлары кертелә;

2) муниципаль вазыйфаларда;

3) муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 статьясындагы 2 өлеше нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларында һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Татарстан Республикасы (Татарстан АССР) дәүләт органнарындагы башка дәүләт вазыйфаларында;

4) халык депутатларының Россия Федерациясә дәүләт вазыйфаларында, федераль дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, Россия Федерациясә субъектларының дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында, СССРның, союздаш һәм автономияле республикаларның, крайларның, өлкәләрнең, автономияле өлкәләрнең һәм автономияле округларның дәүләт органнарындагы, шәһәрләрдәге район, шәһәр, район советларындагы, поселок һәм авыл советларындагы һәм аларның Башкарма комитетларындагы, шул исәптән сайланулы, даими нигездә, күрсәтелгән вазыйфаларда Эш (хезмәт) вакыты федераль законнар нигезендә тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия алу хокукы бирә торган федераль дәүләт граждан хезмәте стажын исәпләгәндә исәпкә алына;

5) хәрби хезмәт, Эчке эшләр органнарында, дәүләт янгынга каршы хезмәтендә, жинаять-үтәтү системасы учреждениеләрендә һәм органнарында хезмәт иткән затларга тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү өчен Россия Федерациясә законнары нигезендә хезмәт (хәрби хезмәт) узу исәпкә алына торган вазыйфаларда (хәрби вазыйфаларда) ;

6) Федераль Салым полициясә органнары һәм наркотик чаралар һәм психотроп матдәләр әйләнешен тикшереп тору органнары хезмәткәрләренең Россия Федерациясә законнарында билгеләнгән тәртиптә раслана торган вазыйфалар исемлегә нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

7) Россия Федерациясә таможня органнары хезмәткәрләренең федераль закон нигезендә билгеләнә торган вазыйфаларында;

8) федераль закон нигезендә билгеләнә торган прокурор хезмәткәрләре вазыйфаларында;

9) профсоюз органнарына сайлану (делегацияләү) нәтижәсендә дәүләт органнарында яисә жирле үзидарә органнарында вазыйфаларыннан азат ителгән хезмәткәрләр били торган профсоюз органнарындагы вазыйфалар, моңа Федераль закон нигезендә дәүләт органында яисә жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасы органына сайланган (делегацияләнгән) азат ителгән профсоюз хезмәткәрләре били торган вазыйфалар да керә;

10) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларында, сайланулы вазыйфаларда:

а) КПССның Үзәк, республика, өлкә һәм район (шәһәр) органнарында, шулай ук 1991 елның 6 ноябрена кадәр район комитетлары хокуклары булган предприятиеләрдәге, оешмалардагы парткомнарда;

б) республика һәм жирле профсоюз органнары аппаратларында 1990 елның 26 октябрен кертәп;

11) 2001 елның 1 гыйнварыннан 2013 елның 31 мартына кадәр Россия Федерациясе Пенсия фондының Татарстан Республикасы буенча бүлегә, Россия Федерациясе Пенсия фондының Татарстан Республикасы районнарындагы һәм шәһәрләрендәге идарәләре житәкчеләре, белгечләре вазыйфаларында;

11.1) 1992 елның 1 гыйнварыннан 1993 елның 31 декабренә кадәр Россия Федерациясе гражданны биләгән Украина ССР Конституциясе, Донецк Халык Республикасы, Луганск Халык Республикасы, Запорожье өлкәсе һәм Херсон өлкәсе территорияләрендә гамәлдә булган норматив хокукый актлар нигезендә оештырылган Дәүләт органнарында һәм жирле үзидарә органнарында житәкчеләр, белгечләр вазыйфаларында, шулай ук сайланулы вазыйфаларда, 2014 елның 11 маеннан 2022 елның 23 февраленә кадәр Россия Федерациясе гражданныгын алган һәм бу чорда даими яшәү вакытына бәйсез рәвештә Донецк Халык Республикасы яки Луганск Халык Республикасы территориясендә даими яшәгән, һәм элек Украина гражданныгын булган һәм 2022 елның 24 февраленнән Россия Федерациясе гражданныгын алган Россия Федерациясе гражданны;

11.2) 1994 елның 1 гыйнварыннан Донецк Халык Республикасы, Луганск Халык Республикасы законнары, Запорожье өлкәсе һәм Херсон өлкәсе норматив хокукый актлары яки Украина законнары нигезендә дәүләт яки муниципаль вазыйфаларны биләгән, Россия Федерациясе дәүләт хезмәтенә яки Россия Федерациясендә муниципаль хезмәткә кәргән көнгә кадәр 6.5.1 пунктының 11.1 бүлегендә күрсәтелгән Россия Федерациясе гражданны биләгән вазыйфаларда (хәрби һәм башка формироваииеләрдә хезмәт итү чоры, Россия Федерациясе законнары нигезендә террористик дип танылган, Россия Федерациясе законнары нигезендә экстремистик дип танылган оешмаларда ирекле әгъзалык чорлары, Донецк Халык Республикасына, Луганск Халык Республикасына һәм аларның халкына каршы хокукка каршы гамәлләрдә катнашу чорлары, Украинаның Кораллы Көчләре һәм башка формироваииеләре составында Россия Федерациясенә каршы хәрби хәрәкәтләрдә катнашу чорлары), шул исәптән:

а) депутатлар вазыйфаларында;

б) дәүләт хезмәткәрләре чины (ранглары) бирелгән вазыйфаларда;

в) судьялар вазыйфаларында;

г) дипломатик Ранглар бирелгән вазыйфаларда;

д) прокуратура хезмәткәрләренә класслы чиннары бирелә торган вазыйфаларда;

е) хәрби һәм махсус исемнәр бирелгән вазыйфаларда;

ж) жирле үзидарә органнарындагы чиннар (Ранглар)бирелгән вазыйфаларда;

з) Донецк Халык Республикасы һәм Луганск Халык Республикасы Дәүләт вазыйфаларында;

и) Запорожье өлкәсе һәм Херсон өлкәсе хәрби-граждан администрацияләрендә әлеге органнарның вәкаләтләрен үтәүне тәмин итү максатларында кертелгән вазыйфаларда;

к) гавами хакимият органнарындагы Донецк Халык Республикасы, Луганск Халык Республикасы законнары, Запорожье өлкәсенен һәм Херсон өлкәсенен норматив хокукый актлары яисә Украина законнары нигезендә гамәлдә булган, әлеге органнарның вәкаләтләрен үтәүне тәмин итү максатларында кертелгән башка вазыйфалар;

12) федераль законнар нигезендә башка вазыйфаларда.

6.5.2. Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфаларын һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын, Татарстан Республикасы (Татарстан АССР) дәүләт органнарында башка дәүләт вазыйфаларын биләү чорлары тиешле еллар эшлэгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына түбәндәге тәртиптә кертелә:

1) Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлегендә һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрында каралган Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларында һәм дәүләт хезмәте вазыйфаларында, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестрына кертелмәгән дәүләт органнарындагы вазыйфаларда күрсәтелгән реестр расланганнан соң, әлеге вазыйфалар соңыннан дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә кертелгән очракларда Эш (хезмәт) чорлары;

2) Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренен дәүләт вазыйфалары реестрында каралган вазыйфаларда, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хезмәткәрләренен дәүләт вазыйфалары реестрында каралмаган вазыйфаларда, әлеге вазыйфалар алга таба дәүләт вазыйфалары яисә дәүләт хезмәте вазыйфаларының тиешле исемлегенә кертелгән очракларда, 1995 елның 26 маеннан Татарстан Республикасы Дәүләт вазыйфаларының Жыелма исемлеге һәм Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәте вазыйфалары реестры расланганга кадәр эш (хезмәт) чоры;

3) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны 1995 елның 26 маена кадәр биләү чоры:

а) Татарстан Республикасы Президенты Аппаратында;

б) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына һәм аның аппаратына, Татарстан Республикасы дәүләт (Парламент) контроль комитетына һәм аның аппаратына;

в) Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетында һәм аның Аппаратында;

г) Татарстан Республикасы министрлыкларында, дәүләт комитетларында, Татарстан Республикасының башка дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында (идарә органнарында) ;

д) Татарстан Республикасы вәкилләкләрендә;

е) дәүләт хакимиятенен һәм Идарәсенен жирле органнарында (халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район Советларында, район, республика әһәмиятендәге шәһәрләр, шәһәрләрдәге районнар администрацияләрендә) һәм аларның аппаратларында;

ж) Татарстан Республикасы Конституция күзәтчелеге комитетына;

з) Татарстан Республикасы халык депутатларын сайлаулар буенча Үзәк сайлау комиссиясе;

4) житәкчеләр, белгечләр, хезмәткәрләр вазыйфаларын, сайланулы вазыйфаларны биләү чорлары:

а) Татарстан Республикасы Югары Советына (Татарстан АССР Югары Советына) һәм Татарстан АССР Югары Советы Президиумына, халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок, авыл советларына һәм аларның аппаратларына;

б) Татарстан АССР Министрлар Советында (Татарстан АССР Министрлар Кабинетында) һәм аның Аппаратында, халык депутатларының район, шәһәр, шәһәрләрдәге район, поселок һәм авыл Советлары башкарма комитетларында;

в) Татарстан АССР Министрлар Советының Дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан АССР Министрлар Советы каршындагы Дәүләт идарәсе органнарында, Татарстан АССР министрлыкларында һәм ведомстволарында.

6.5.3. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә муниципаль хезмәткәрнең өстәмә һөнәри белем алу вакыты, шулай ук муниципаль хезмәткәргә федераль законнар нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфасы сакланып калган башка чорлар кертелә.

6.5.4. Муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылыгын билгеләү һәм аларга федераль законнарда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында һәм муниципаль берәмлекләр уставларында каралган башка гарантияләргә билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажына «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 25 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән вазыйфаларны биләү чорлары, шулай ук вазыйфаларны биләү чорлары, «Россия Федерациясе дәүләт граждан хезмәте турында» 2004 елның 27 июлендәге 79-ФЗ номерлы Федераль законның 54 статьясындагы 2 өлешендә дәүләт граждан хезмәте стажына кертелә (исәпкә алына).

6.6. Муниципаль хезмәт стажын исәпләп чыгару һәм билгеләү тәртибе.

6.6.1. Муниципаль хезмәт стажын исәпләү календарь тәртибендә башкарыла, гражданның чакырылыш буенча хәрби хезмәттә булу вакытыннан тыш, ул хәрби хезмәтнең бер көне исәбеннән ике эш көне өчен исәпләнә. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә хезмәт (эш) чоры кушып куела.

6.6.2. Муниципаль хезмәт стажын раслый торган төп документлар булып билгеләнгән үрнәктәге хезмәт кенәгәсе һәм (яисә) хезмәт эшчәнлегенә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә тугырылган белешмәләр тора.

6.6.3. Муниципаль хезмәт стажын исәпләгәндә исәпкә алына торган хезмәт кенәгәсендәге язмалар хезмәт кенәгәсенә кертелгән көнгә гамәлдә булган хезмәт законнары нигезендә рәсмиләштерелергә тиеш. Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажына кертелә торган хезмәт (эш) чорларын раслау өчен нигез булып торган дәрәҗә булмаган яисә төгәл булмаган белешмәләр булган очракларда хезмәт кенәгәсенә федераль законнарда каралган тәртиптә үзгәрешләр кертелә.

Хезмәт кенәгәсендә муниципаль хезмәт стажын раслый торган язмалар булмаган очракларда, әлегә стаж әлегә стажга кертелә торган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслый торган

билгеләнү һәм вазыйфадан азат итү турындагы документларның күчермәләре кушымтасы белән тапшырылган белешмәләр нигезендә раслана.

6.6.4. Хәрби хезмәтне, аңа тиңләштерелгән башка хезмәтне узу чоры, шулай ук Федераль Салым полициясе органнары, таможня органнары хезмәткәрләренә хезмәтне узу чоры хәрби билетлар, хәрби комиссариатлар, хәрби бүлекчәләр, архив учреждениеләре белешмәләре, хезмәт кенәгәсендәге язмалар һәм (яисә) хезмәт эшчәнлегенә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр, хезмәт исемлекләре белән расланарга мөмкин.

6.6.5. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 29 статьясында каралган вазыйфаларда хезмәт (эш) чорларын раслау өчен кирәкле очракларда хокукый актларның күчермәләре йә вазыйфага билгеләп кую яисә вазыйфадан азат итү турында алардан өземтәләр тапшырылырга мөмкин.

6.6.6. Тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка ай саен өстәмә түләү билгеләү, тиешле еллар эшләгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның давамлылыгын, хезмәттәге югары казанышлар өчен бүләкләүләр күләмен билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы муниципаль хезмәт стажын билгеләү комиссиясе карары нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән җирле үзидарә органы акты белән билгеләнә. Күрсәтелгән комиссия җирле үзидарә органының хокукый акты белән төзәлә.

Муниципаль хезмәт стажын билгеләү буенча Комиссия турындагы Нигезләмә Җирле үзидарә органы тарафыннан раслана.

6.6.7. Тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү өчен муниципаль хезмәт стажы тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләүне сорап мөрәҗғәгать иткәндә муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча тиешле еллар эшләгән өчен пенсия билгеләү буенча вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән тәртиптә тапшырылган, муниципаль хезмәт стажын раслый торган документлар нигезендә Татарстан Республикасы кодексы нигезендә билгеләнә.

7. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕ БҮЛӘКЛӘУ,

МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТКӘРНЕҢ ДИСЦИПЛИНАР ҖАВАПЛИЛЫГЫ

7.1. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү.

7.1.1. Муниципаль хезмәткәрләр үз вазыйфаи бурычларын намуслы һәм нәтиҗәле башкарган, кимчелексез хезмәт иткән, аеруча әһәмиятле һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен аңа карата түбәндәге төр бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

- 1) рәхмәт белдерү;
- 2) бер мәртәбә бирелә торган акчалата бүләкләү түләү;
- 3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;
- 4) Мактау грамотасы яисә җирле үзидарә органнары тарафыннан билгеләнгән башка төр бүләкләр белән бүләкләү;
- 5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;

б) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә муниципаль берәмлек уставында һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүләкләүнең башка төрләре.

7.1.2. 7.1.1 пунктында каралган бүләкләүләрне куллану тәртибе һәм шартлары., муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

7.2. Муниципаль хезмәткәрнең дисциплинар җаваплылыгы.

7.2.1. Дисциплинар җинаять кылган-муниципаль хезмәткәр үз гаебе белән үзенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен яллаучы вәкиле (эш бирүче) түбәндәге дисциплинар түләтүләрне кулланырга хокуклы::

- 1) искәrmә;
- 2) шелтә;
- 3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләр буенча эштән азат итү.

7.2.2. Дисциплинар хата эшләгән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ләкин бер айдан да артыгракка түгел) үзенә дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәлә хәл ителгәнче, акчалата түләвен саклап, вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфаи бурычларын үтәүдән читләштерү бу очракта муниципаль хокукый акт белән башкарыла.

7.2.3. Дисциплинар түләтүләрне куллану һәм бетерү тәртибе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда каралган очраклардан тыш, хезмәт законнары белән билгеләнә.

7.3. Чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки җайга салу турындагы таләпләрне һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр.

7.3.1. Муниципаль хезмәткәрлەرگә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон, «Коррупциягә каршы торышы» Федераль закон һәм башка федераль законнарда коррупциягә каршы торышы максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яки җайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән өчен 7.2 пунктында каралган түләтүләр салына. әлеге нигезләмәдәге.

7.3.2. Муниципаль хезмәткәр «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законда, башка федераль законнарда коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән һәм бурычларны үтәмәгән өчен, әгәр мондый чикләүләрне, тыюларны һәм таләпләрне үтәмәгән, шулай ук мондый бурычларны үтәмәгән тикшерү тарафыннан аңа бәйле хәлләр тәртиптә, «коррупциягә каршы көрәш турында»гы Федераль законның 13 статьясындагы 3-6 өлешләрәндә каралган.

7.3.3. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 һәм 18 статьяларында каралган хокук бозулар кылган очракларда ышанычын югалтуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәттән азат ителергә тиеш.

7.3.4. Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләр яллаучы вәкиле (эш бирүче) тарафыннан:

1) коррупциячел һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча тиешле муниципаль органның кадрлар хезмәте бүлекчәсе (алга таба - хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе) яисә «коррупциягә каршы көрәш турында» Федераль законның 13.4 статьясы нигезендә Россия Федерациясе Президенты администрациясенә вәкаләтле бүлекчәсе тарафыннан үткәрелгән тикшерү нәтижәләре турында доклад;

2) тикшерү нәтижәләре турындагы доклад комиссиягә жибәрелгән очракта, хезмәт (вазыйфаи) тәртибенә һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салуга карата таләпләрне үтәү комиссиясе тәкъдимнәре;

2.1) хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсенә коррупциячел хокук бозуны кылуның факттагы шартлары бәян ителә торган докладында һәм муниципаль хезмәткәрнең ризалыгы белән һәм коррупциячел хокук бозу фактын таныган очракта гына язмача аңлатмасында (ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтү кулланудан тыш);

3) муниципаль хезмәткәр аңлатмалары;

4) башка материаллар.

7.3.5. Хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәрү өчен нигез булып язма рәвештә бирелгән житәрлек мәгълүмат тора:

1) хокук саклау органнары, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары һәм аларның вазыйфаи затлары;

2) сәяси партияләрнең региональ яисә жирле бүлекчәләре, шулай ук сәяси партияләр булмаган закон нигезендә теркәлгән региональ ижтимагый берләшмәләр;

3) тиешле муниципаль берәмлектә төзелгән Ижтимагый совет тарафыннан;

4) массакүләм мәгълүмат чаралары.

7.3.6. Аноним хәбәрләр хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан тикшерү үткәрү өчен нигез була алмый.

7.3.7. Тикшерү уздырганчы хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе муниципаль хезмәткәрдән язма рәвештә аңлатма таләп итәргә тиеш. Ике эш көне узгач, муниципаль хезмәткәрләргә әлеге аңлатма бирелмәсә, тиешле акт төзелә. Муниципаль хезмәткәрнең аңлатма бирмәве тикшерү үткәрү өчен киртә булып тормый.

7.3.8. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 17 статьясындагы 5 яисә 7 өлешендә каралган хокук бозу кылган очракта, тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан хезмәт (вазыйфаи) тәртибенә таләпләрне үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясенә тапшырыла, ул тәкъдимнәр эзерли муниципаль хезмәткәргә карата дисциплинар түләтүне куллану буенча яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә).

Муниципаль хезмәткәр башка хокук бозу кылган очракта тикшерү нәтижәләре турында доклад, муниципаль хезмәткәрнең язма аңлатмасы һәм башка материаллар хокук бозуларны профилактикалау буенча кадрлар хезмәте бүлекчәсе тарафыннан яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

7.3.9. Муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган жәзаларны кулланганда муниципаль хезмәткәр тарафыннан кылынган коррупциячел хокук бозуның характеры, аның авырлыгы, аны башкару шартлары, муниципаль хезмәткәр тарафыннан башка чикләүләрне һәм тыюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәү һәм аның максатларында билгеләнгән бурычларны үтәве исәпкә алына. коррупциягә каршы көрәш, шулай ук муниципаль хезмәткәрләрнең үз вазыйфаи бурычларын үтәү нәтижәләре.

7.3.10. Муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексының 17, 18 һәм 32 статьяларында каралган түләтүләр, муниципаль хезмәткәрнең вакытлыча эшкә сәләтсезлеге, ялда булуы чорларын исәпкә алмаганда, муниципаль хезмәткәрнең коррупциячел хокук бозуы турында мәгълүмат алынганнан соң алты айдан да соңга калмыйча һәм коррупциячел хокук бозу кылган көннән соң өч елдан да соңга калмыйча кулланыла. Күрсәтелгән срокларга жинаять эше буенча эш вакыты кертелми.

7.3.11. Муниципаль хезмәткәргә карата коррупциячел хокук бозу кылган очракта түләтү куллану турындагы актта түләтүне куллану нигезе буларак «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законның 27.1 статьясындагы 1 яисә 2 өлеше күрсәтелә.

7.3.12. Муниципаль хезмәткәргә карата хокук бозуны һәм нигезләмәләре бозылган норматив хокукий актларны күрсәтеп түләтү турындагы яисә муниципаль хезмәткәргә карата, мотивларын күрсәтеп, мондый түләтүне кулланудан баш тарту турындагы актың күчәрмәсе муниципаль хезмәткәргә тиешле акт басылып чыккан көннән алып өч эш көне эчендә расписка белән тапшырыла. Әгәр муниципаль хезмәткәр күрсәтелгән расписканы бирүдән баш тартса, тиешле акт төзелә.

7.3.13. Түләтүгә федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәр шикаять бирергә мөмкин.

7.3.14. Әгәр муниципаль хезмәткәр түләтү кулланылган көннән алып бер ел эчендә муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 статьясындагы 1 өлешенә 1 яисә 2 пунктнда каралган дисциплинар түләтүгә дучар ителмәсә, ул түләтүсез дип санала.

7.3.15. Яллаучы вәкиле (эш бирүче) муниципаль хезмәткәрдән муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы Кодексының 32 статьясындагы 1 өлешенә 1 яисә 2 пунктнда каралган дисциплинар түләтүне үз инициативасы буенча, муниципаль хезмәткәрнең язма гаризасы буенча яисә аның турыдан-туры житекчәсе үтенечнамәсе буенча дисциплинар түләтү кулланылган көннән алып бер ел узганчыга кадәр төшереп калдырырга хокуклы.

7.3.16. Муниципаль хезмәткәргә карата ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендәге түләтүләр куллану турындагы белешмәләр муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмэт үткән Жирле үзидарә органы тарафыннан «коррупциягә каршы тору турында» Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бәйле эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

8. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКТӘ КАДРЛАР ЭШЕ

8.1. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше.

8.1.1. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше үз эченә:

1) муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составын булдыру;

2) муниципаль хезмэт турындагы законнар нигезлэмэләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр эзерләү һәм әлегә тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә)кертү;

3) муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмэт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмэт вазыйфасына билгеләп куюга, муниципаль хезмәтне биләгән вазыйфасыннан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аның пенсиягә чыгуына бәйле Муниципаль хокукый актлар проектларын эзерләүне оештыру һәм тиешле документларны рәсмиләштерү;

4) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмэт кенәгәләрен алып бару (булган очракта), муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмэт узучы өчен хезмэт эшчәнлегенә турында белешмәләр формалаштыру һәм күрсәтелгән белешмәләргә Россия Федерациясенең Пенсия һәм социаль иминият фондының мәгълүмат ресурсларында саклау өчен мәжбүри пенсия иминияте системасында индивидуаль (шәхсиләштерелгән) исәпкә алу турында Россия Федерациясенең законнарында билгеләнгән тәртиптә тапшыру;

5) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында»Федераль законның 30 статьясында билгеләнгән тәртиптә муниципаль хезмәткәрләрнең шәхси эшләрен алып бару;

6) муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;

7) муниципаль хезмәткәрләрнең хезмэт таныклыкларын рәсмиләштерү һәм бирү;

8) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләрне кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәрү;

9) муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү;

10) Кадрлар резервы белән эшләүне оештыру һәм аннан нәтижәле файдалану;

11) муниципаль хезмәткә кергәндә һәм аны узучы чорында граждан тарафыннан бирелә торган белешмәләргә тикшерүне оештыру һәм үткәрү;

11.1) дәүләт сәрен тәшкит итә торган белешмәләргә билгеләнгән форманы кертүне рәсмиләштерү;

12) муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турындагы белешмәләргә тикшерүне, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләргә үтәүне оештыруны;

13) муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәтнең хокукый һәм башка мәсьәләләргә бунча консультация бирү;

14) Хезмэт законнарында һәм муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнә торган кадрлар эшенең башка мәсьәләләрен хәл итү.

8.2. Муниципаль хезмэт өчен кадрларны шартнамә нигезендә эзерләү.

8.2.1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын формалаштыру максатларында жирле үзидарә органнары муниципаль хезмэт өчен гражданның Мәгариф турында Россия Федерациясенең законнары нигезендә һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында»Федераль закон нигезлэмэләрен исәпкә алып шартнамә нигезендә эзерләүне оештырырга мөмкин.

8.2.2. Алга таба муниципаль хезмэт узу йөкләмәсе белән максатчан уку турында шартнамә (алга таба - максатчан уку турында шартнамә) жирле үзидарә органы белән граждан арасында төзелә һәм укуны тәмамлаганнан соң билгеләнгән срок дәвамында күрсәтелгән жирле үзидарә органында муниципаль хезмэт узу буенча гражданның йөкләмәсен күздә тоталар.

8.2.3. Максатчан уку турында шартнамә төзү конкурс нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.2.4. Конкурс жирле үзидарә органы тарафыннан игълан ителә һәм жирле үзидарә органында төзелә торган Конкурс комиссиясе тарафыннан үткәрелә.

8.2.5. Конкурс комиссиясе составына яллаучы вәкиле (эш бирүче) һәм (яисә) ул вәкаләт биргән муниципаль хезмәткәрләр (шул исәптән муниципаль хезмэт һәм кадрлар мәсьәләләре буенча бүлекчәдән, Юридик (хокукий) бүлекчәдән, ә мондый бүлекчәләр булмаган очракта - максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә граждан муниципаль хезмэт узарга йөкләмә ала торган жирле үзидарә органы эшчәнлеген кадрлар һәм юридик (хокукий) тәмин итү өчен җаваплы муниципаль хезмәткәрләр, шулай ук муниципаль хезмәткә бәйле мәсьәләләр буенча бәйсез эксперт-белгечләр сыйфатында шәхси мәгълүматларны күрсәтмичә чакырыла торган фәнни, мәгариф һәм (яисә) башка оешмалар вәкилләре. Бәйсез экспертлар саны Конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саныннан кимендә дүрттән берен тәшкил итәргә тиеш.

8.2.6. Конкурс комиссиясе составы конкурс комиссиясе кабул иткән карарларга йогынты ясый алырлык мәнфәгатьләр конфликтлары килеп чыгу мөмкинлеген бетерерлек итеп төзелә.

8.2.7. Конкурс комиссиясе комиссия рәисеннән, рәис урынбасарыннан, сәркатибеннән һәм әгъзаларыннан тора.

8.2.8. Максатчан уку турында шартнамә төзүгә конкурс үткәрү турындагы мәгълүмат муниципаль хокукий актларны рәсми бастырып чыгару гамәлгә ашырыла торган басма МАССАКҮЛӨМ мәгълүмат чарасында күрсәтелгән конкурсны үткәрү датасына кадәр бер айдан да соңга калмыйча бастырып чыгарылырга һәм жирле үзидарә органының "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

8.2.9. 8.2.8 пунктында каралган конкурс үткәрү турындагы мәгълүматта укуны тәмамлаганнан соң Гражданның били торган муниципаль хезмэт вазыйфалары төркемнәре; әлегә вазыйфаларга квалификация таләпләре; 8.2.11 пункты нигезендә конкурста тапшырыла торган документлар исемлегә, аларны кабул итү урыны һәм вакыты; күрсәтелгән документлар кабул ителә торган вакыт; конкурс үткәрү датасы, урыны һәм тәртибе; конкурс процедуралары күрсәтелә. максатчан уку турында шартнамә төзүгә кандидатларны бәяләү һәм сайлап алу өчен файдаланыла торган; язма биремнең темасы (конкурс комиссиясе файдалана торган конкурс процедураларының берсе язма бирем булган очракта), шулай ук башка мәгълүмати материаллар да булырга мөмкин.

8.2.10. Максатчан уку турында шартнамә төзү конкурсында Россия Федерациясенә дәүләт телен белүче, тиешле дәрәжәдә беренче тапкыр һөнәри белем алучы һәм укуны тәмамлаганнан соң хезмэт мөнәсәбәтләре барлыкка килүгә китерә торган укучылар яисә башка шартнамә буенча йөкләмәләре булмаган гражданның катнашырга хокукы. Күрсәтелгән конкурста катнашучы граждан муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук 8.2.34 пунктында каралган бөтен срок дәвамында муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләү өчен «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законда билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

8.2.11. Конкурста катнашырга телэк белдергэн граждан жирле үзидарэ органына тапшыра:

- 1) шәхси гариза;
- 2) муниципаль хезмәткә керүче граждан тарафыннан жирле үзидарэ органына тапшыру өчен федераль законнар нигезендә расланган форма буенча үз кулы белән тутырылган һәм имзаланган анкета, фоторәсем кушымтасы белән;
- 3) паспорт күчермәсе (паспорт конкурска килгәч шәхсэн күрсәтелә);
- 4) хезмәт эшчәнлегә турында законнарда билгеләнгән тәртиптә рәсмиләштерелгән белешмәләр һәм (яисә) хезмәт кенәгәсенә күчермәсе яисә гражданның хезмәт (хезмәт) эшчәнлеген раслый торган башка документлар (хезмәт (хезмәт) эшчәнлегә элек гамәлгә ашырылмаган очраклардан тыш);
- 5) гражданның «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткә керүенә һәм аны узуына комачаулый торган авыру булмавы турында медицина оешмасы бәяләмәсе;
- 6) гражданның Россия Федерациясә бюджет системасы бюджеты акчалары исәбеннән беренче тапкыр Урта һөнәри яисә югары белемне көндәзгә бүлектә алуын раслый торган, шулай ук үзләштерә торган белем бирү программасы турында (һөнәрнең, белгечлекнең исемен яисә әзерлек юнәлешен күрсәтеп), уку планы нигезендә гражданның арадаш аттестацияләр узу нәтижәләре турында, аның мәгариф оешмасының уставында һәм эчкә тәртип кагыйдәләрендә каралган бурычлар;
- 7) язма бирем (конкурс комиссиясә файдалана торган конкурс процедураларының берсе язма бирем булган очракта).

8.2.12. Жирле үзидарэ органы житәкчесә карары белән граждан тарафыннан 8.2.11 пункты нигезендә тапшырылган шәхси белешмәләренә һәм документларга кертелгән башка белешмәләренә дөреслегә һәм тулылыгы тикшерелә.

8.2.13. Конкурс комиссиясенә дәгъвачыларны бәяләү һәм сайлап алу үткәрелә торган утырышы 8.2.11 пунктында күрсәтелгән документларны кабул итү тәмамланган көннән соң 14 календарь көннән дә соңга калмыйча уза. Конкурс комиссиясә утырышының урыны, датасы һәм вакыты турында конкурс комиссиясә әгъзаларына, мондый утырыш уздырыла торган көнгә кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча, конкурс комиссиясә секретаре хәбәр итә. Конкурс комиссиясә утырышын конкурс комиссиясә рәисә, Ә ул булмаганда - конкурс комиссиясә рәисә урынбасары үткәрә.

8.2.14. Конкурс комиссиясә утырышында аның әгъзаларының гомуми саныннан кимендә өчтән икесә катнашса, ул тулы хокуклы дип санала.

8.2.15. Конкурс комиссиясә карарлары ачык тавыш бирү юлы белән утырышта катнашучы Конкурс комиссиясә әгъзаларының гади күпчелек тавышы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булган очракта, рәислек итүче конкурс комиссиясә утырышында хуплап тавыш биргән карар кабул ителгән дип санала.

8.2.16. Конкурс комиссиясә дәгъвачыларны 8.2.11 пунктында күрсәтелгән документлар нигезендә, шулай ук конкурс процедуралары нәтижәләре буенча бәяли. Конкурс процедуралары жирле үзидарэ органы карары буенча индивидуаль әңгәмә, тест һәм (яисә) язма биремне күздә тоталар.

8.2.17. Индивидуаль әңгәмә дегъвачы белән аның булачак һөнәри хезмәт эшчәнлегә өлкәсенә һәм төрөнә кагылышлы тема буенча ирекле әңгәмә рәвешендә уздырыла, аның барышында дегъвачы, теоретик белемнәрен һәм шәхси сыйфатларын бәяләү максатларында, конкурс комиссиясе әгъзаларының сорауларына җавап бирә.

8.2.18. Дегъвачының теоретик белемнәрен һәм шәхси сыйфатларын бәяләү түбәндәге критерийлар буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) теоретик белемнәр дәрәжәсе;
- 2) җавапның логик төзелеше;
- 3) грамоталылык һәм сөйләм культурасы;
- 4) мәгариф оешмасында дегъвачының өлгерү дәрәжәсе, фәнни публикацияләренң булуы, фәнни конференцияләрдә, олимпиадаларда һәм мәгариф оешмалары үткәрә торган башка чараларда катнашу;
- 5) һөнәри мотивация булу;
- 6) җирле үзидарә органнарында практика узу.

8.2.19. Индивидуаль әңгәмә нәтижеләре конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан бәяләнә:

- 1) әгәр дегъвачы эзлекле рәвештә теманың эчтәлеген тулы күләмдә ачса, өч баллга;
- 2) әгәр дегъвачы эзлекле рәвештә тема эчтәлеген тулы күләмдә ачса, ләкин төгәлсезлекләр һәм кечкенә генә хаталар җибәрсә, ике баллга;
- 3) Әгәр дегъвачы тема эчтәлеген эзлекле рәвештә, ләкин тулы күләмдә ачмаса, төгәлсезлекләр һәм хаталар җибәрсә, бер баллга;
- 4) әгәр дегъвачы теманың эчтәлеген ачмаса, шактый төгәлсезлекләр һәм хаталар җибәрсә, ноль баллга.

8.2.20. Конкурс комиссиясенә утырышта катнашкан барлык әгъзалары тарафыннан индивидуаль әңгәмә нәтижеләре буенча дегъвачыга бирелгән баллар бергә кушыла.

8.2.21. Дегъвачыларга тест узу җирле үзидарә органы тарафыннан төзелә торган теоретик мәсьәләләр исемлегенә җирле үзидарә, муниципаль хезмәт, коррупциягә каршы көрәш өлкәсендә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен белүгә, шулай ук максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә граждан муниципаль хезмәт узарга йөкләмә алган җирле үзидарә органы эшчәнлегә өлкәсенә караган мәсьәләләргә белүгә үткәрелә..

8.2.22. Тест нәтижеләрен бәяләү конкурс комиссиясе тарафыннан тест сорауларына дегъва итүче биргән дәрәҗә җаваплардан чыгып башкарыла.

8.2.23. Тест үткәрү нәтижеләре буенча конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан дегъвачыларга:

- 1) тест сорауларының 86 - 100 процентына дәрәҗә җавап бирелгән булса, биш балл;

- 2) тест сорауларының 70 - 85 процентына дөрес җавап бирелгән булса, дүрт балл;
- 3) тест сорауларының 51 - 69 процентына дөрес җавап бирелгән булса, өч балл;
- 4) тест сорауларының 35 - 50 процентына дөрес җавап бирелгән булса, ике балл;
- 5) тест сорауларының 20 - 34 процентына дөрес җавап бирелгән булса, бер балл;
- 6) тест сорауларының 20 проценттан кимрәгенә дөрес җавап бирелгән булса, ноль балл.

8.2.24. Язма бирем конкурс комиссиясе билгеләгән һәм конкурс үткәрү турындагы мәгълүматта күрсәтелгән тема буенча дөгъвачы тарафыннан матбугатта әзерләнгән.

8.2.25. Язма биремнең темасы дөгъвачының жирле үзидарә, муниципаль хезмәт, коррупциягә каршы тору өлкәсендә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен белүен, шулай ук максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә граждан муниципаль хезмәт узарга йөкләмә алган жирле үзидарә органы эшчәнлегә өлкәсенә кагылышлы мәсьәләләргә белүен ачыклау өчен сайлана.

8.2.26. Язма биремгә бәя бирү критерийлары булып бирелгән теманың тулылыгы, сөйләмнең грамоталылыгы, язма сөйләмнең культурасы тора.

8.2.27. Язма бирем конкурс комиссиясе әгъзалары тарафыннан бәяләнә:

- 1) әгәр дөгъвачы эзлекле рәвештә, язма бирем темасының эчтәлеген тулы күләмдә ачса, өч баллга;
- 2) әгәр дөгъвачы эзлекле рәвештә язма бирем темасының эчтәлеген тулы күләмдә ачса, ләкин төгәлсезлекләр һәм кечкенә генә хаталар жибәрсә, ике баллга;
- 3) Әгәр дөгъвачы язма бирем темасының эчтәлеген эзлекле рәвештә, ләкин тулы күләмдә ачмаса, төгәлсезлекләр һәм хаталар жибәрсә, бер баллга;
- 4) әгәр дөгъвачы язма бирем темасының эчтәлеген ачмаса, ноль баллга.

8.2.28. Язма биремне бәяләү нәтиҗәләре буенча дөгъвачыга конкурс комиссиясенәң утырышта катнашкан барлык әгъзалары тарафыннан бирелгән баллар кушып бирелә.

8.2.29. Конкурс кысаларында кулланыла торган конкурс процедуралары йомгаклары буенча иң күп балл жыйган дөгъвачы конкурста жиңүче дип санала.

8.2.30. Конкурс комиссиясенәң тавыш бирү нәтиҗәләре беркетмә белән рәсмиләштерелә, аңа конкурс комиссиясе утырышында рәислек итүче һәм конкурс комиссиясе секретаре имза сала.

8.2.31. Конкурс комиссиясенәң конкурста жиңүченә билгеләү турындагы карары жирле үзидарә органы тарафыннан конкурста жиңгән дөгъвачы белән максатчан уку турында шартнамә төзү өчен нигез булып тора.

8.2.32. Конкурста катнашкан гражданның конкурс тәмамланган көннән алып бер ай эчендә аның нәтиҗәләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

8.2.33. Конкурста катнашуга бэйле чыгымнар (конкурс уздырыла торган урынга бару һәм кире кайту, торак урынны арендау, яшәү, элемент чаралары хезмәтләреннән файдалану һ.б.) гражданны тарафыннан үз акчалары исәбеннән башкарыла.

8.2.34. Максатчан уку тәмамланганнан соң муниципаль хезмәтне мәжбүри узу срогы максатчан уку турындагы шартнамәдә билгеләнә. Күрсәтелгән срок максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә гражданны жирле үзидарә органы социаль ярдәм чараларын күрсәткән вакыттан кимрәк була алмый, әмма ул биш елдан артыграк була алмый.

8.2.35. Максатчан уку турында шартнамә якларының йөкләмәләре һәм җаваплылыгы Россия Федерациясе законнары нигезендә максатчан уку турында шартнамәдә билгеләнә.

8.2.36. Максатчан уку турында шартнамә гражданны белән бер тапкыр төзелергә мөмкин.

8.2.37. Максатчан уку турында Шартнамәдә каралган чыгымнарны финанслар белән тәмин итү жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

8.3. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси мәгълүматлары.

8.3.1. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси күрсәткечләре-муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча бурычларны үтәүгә бэйле рәвештә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кирәкле һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы мәгълүмат.

8.3.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре Россия Федерациясе Хезмәт Кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләре булган шәхси белешмәләр өлкәсендәге Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

8.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару тәртибе.

8.4.1. Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш кузгатыла, аны аның муниципаль хезмәткә керүенә, аны узуына һәм муниципаль хезмәттән азат ителүенә бэйле документлар беркетелә.

8.4.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәттән азат ителгәндә аның шәхси эше муниципаль хезмәтнең соңгы урыны буенча жирле үзидарә органы архивында саклана.

8.4.3. Муниципаль хезмәткәр Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органы бетерелгәндә, аның шәхси эше саклауга жирле үзидарә органына яисә аның хокукый варисына тапшырыла.

8.4.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару дәүләт гражданны хезмәткәренә шәхси эшен алып бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

8.5. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры.

8.5.1. Муниципаль берәмлектә муниципаль хезмәткәрләр реестры алып барыла.

8.5.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан төшереп калдырыла.

8.5.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) йә муниципаль хезмәткәр хәбәрсез югалган дип танылган яисә суд карары белән вафат булган дип игълан ителгән очракта, муниципаль хезмәткәр вафат булган (һәлак булган) көннең иртәгесендә яисә суд карары законлы көченә кергән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан төшереп калдырыла.

8.5.4. Муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару тәртибе муниципаль хокукий акт белән раслана.

8.6. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре.

8.6.1. Муниципаль хезмәтнең кадрлар составын формалаштыруның өстенлекле юнәлешләре булып:

- 1) муниципаль хезмәт вазыйфаларына, аларның һөнәри сыйфатларын һәм компетентлыгын исәпкә алып, югары квалификацияле белгечләр билгеләп кую;
- 2) муниципаль хезмәткәрләрне хезмәттә танытуга ярдәм итү;
- 3) муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләү һәм муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү;
- 4) кадрлар резервын булдыру һәм аннан нәтижәле файдалану;
- 5) муниципаль хезмәткәрләрнең эш нәтижәләрен аттестация уздыру юлы белән бәяләү;
- 6) гражданнар муниципаль хезмәткә кәргәндә һәм аны узганда кадрлар белән эшлөгәндә кадрлар сайлауның заманча технологияләрен куллану.

8.7. Муниципаль хезмәттә Кадрлар резервы.

8.7.1. Муниципаль берәмлекләрдә муниципаль хокукий актлар нигезендә муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләү өчен Кадрлар резервы төзәлгә мөмкин.

9. МУНИЦИПАЛЬ ХЕЗМӘТНЕ ФИНАНСЛАУ ҺӘМ АНЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАЛАРЫ

9.1. Муниципаль хезмәтне финанслау.

9.1.1. Муниципаль хезмәтне финанслау, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтенә түләү чыгымнарын, пенсия белән тәмин итүне, әгәр федераль законда яисә әлеге Кодекста башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләренә тәмин итүгә бәйле башка чыгымнарны да кертеп, жирле бюджетлар акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

9.2. Муниципаль хезмәтне үстерү программалары.

9.2.1. Муниципаль хезмәтне үстерү тиешенчә жирле бюджетлар һәм Татарстан Республикасы бюджеты акчалары исәбеннән финанслана торган муниципаль хезмәтне үстерү программасы һәм Татарстан Республикасы муниципаль хезмәтен үстерү программасы белән тәмин ителә.

9.2.2. Жирле үзидарә органнары һәм муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегенә нәтижелелеген арттыру максатларында жирле үзидарәнең аерым органнарында экспериментлар үткәрелгә мөмкин. 9.2.1 пунктында күрсәтелгән муниципаль хезмәтне үстерү программаларын гамәлгә ашыру барышында экспериментлар үткәрү тәртибе, шартлары һәм сроклары Татарстан Республикасы норматив хокукий актлары һәм муниципаль хокукий актлар белән билгеләнә.

10. ЙОМГАКЛАУ ҺӘМ КҮЧЕШ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ

10.1. Күчеш положениеләре.

10.1.1. Муниципаль хезмәткәрләргә бирелгән квалификация разрядлары муниципаль хезмәткәрләрнең муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән класслы чиннарына түбәндәге тәртиптә тигезләнәләр::

1, 2 яисә 3 класслы хакыйкый муниципаль киңәшченең квалификация разряды тиешенчә 1, 2 яисә 3 класслы хакыйкый муниципаль киңәшченең класс чинына тигезләнә;

1, 2 яисә 3 класслы муниципаль киңәшченең квалификация разряды тиешенчә 1, 2 яисә 3 класслы муниципаль киңәшченең класс чинына тигезләнә;

муниципаль хезмәтнең 1, 2 яисә 3 класслы Киңәшчесенең квалификация разряды тиешенчә муниципаль хезмәтнең 1, 2 яисә 3 класслы Киңәшчесенең класслы чинына тигезләнә;

муниципаль хезмәтнең 1, 2 яисә 3 класслы референтының квалификация разряды тиешенчә муниципаль хезмәтнең 1, 2 яисә 3 класслы референты класс чинына тигезләнә;

муниципаль хезмәт секретаренең 1, 2 яисә 3 класслы квалификация разряды муниципаль хезмәт секретаренең 1, 2 яисә 3 класслы класс чинына тиңләштерелә.

10.1.2. «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон үз көченә кертгәннән соң муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәт вазыйфаларында эшләү чорлары билгеләнгән тәртиптә чираттагы класслы чин бирү өчен тиешле класслы чинда булу вакытына исәпкә алына.

10.1.3. Муниципаль хезмәткәрләргә социаль гарантияләр тәмин итү максатларында тиешле еллар эшләгән өчен пенсияләрне финанслау һәм түләү, аларны илтеп житкерү чыгымнарын да кертеп, Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләрен пенсия белән тәмин итү өчен каралган тәртиптә һәм шартларда башкарыла.